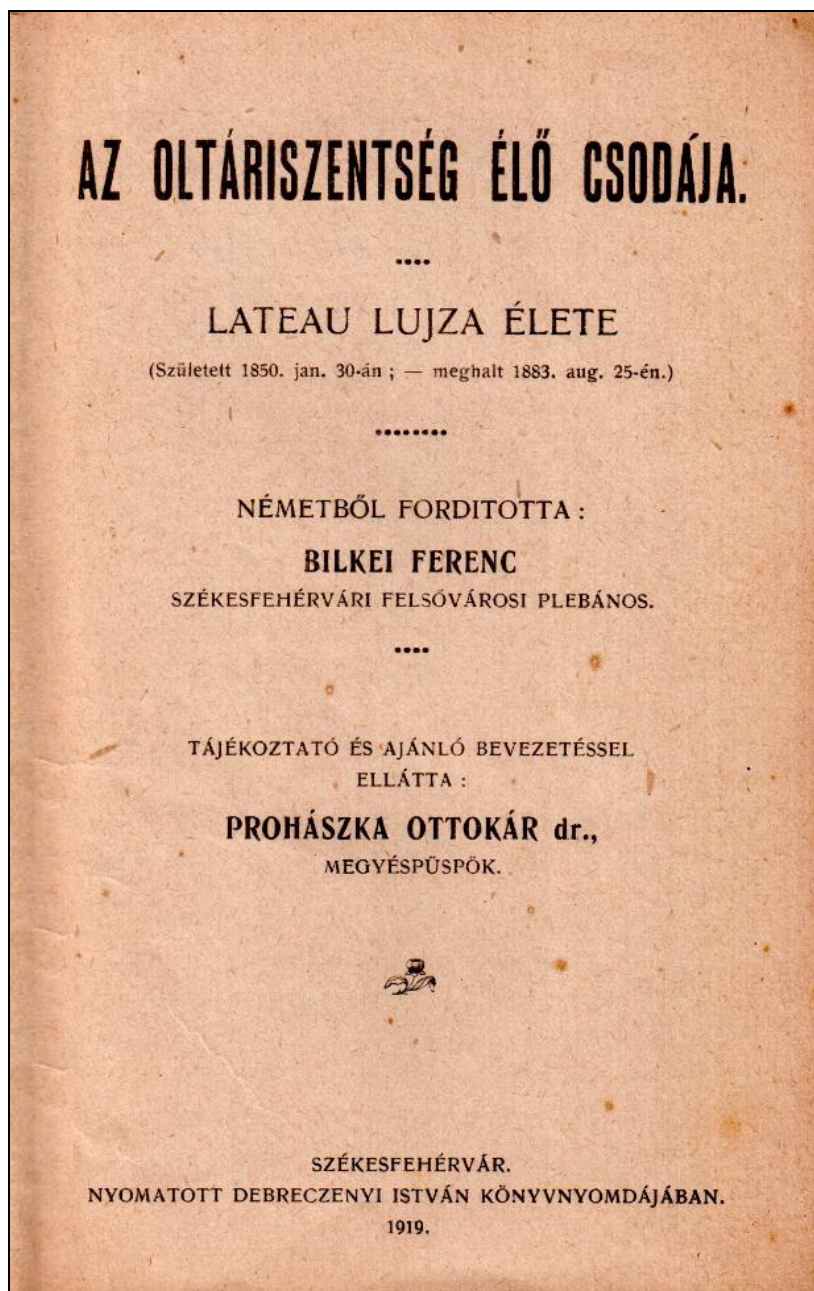

Bilkei Ferenc (ford.)
Az Oltáriszentség élő csodája
Lateau Lujza élete

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Az Oltáriszentség élő csodája
Lateau Lujza élete

(Született: 1850. jan. 30-án; meghalt 1883. aug. 25-én)

Németből fordította:
Bilkei Ferenc
székesfehérvári felsővárosi plébános

Tájékoztató és ajánló bevezetéssel ellátta: Prohászka Ottokár dr., megyéspüspök

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című könyv elektronikus változata. A könyv 1919-ben jelent meg Székesfehérvárott.

Tartalomjegyzék

Impresszum.....	2
Tartalomjegyzék.....	3
Tájékoztató és ajánlás.....	4
Irodalom.....	5
Lateau Lujza.....	6
A Lateau-család.....	6
Lujza a betegek szolgálatában.....	7
Lujza a nagy kolera idején.....	8
Lujza megbetegszik.....	8
Lujza testén föltűnnek Krisztus sebei.....	10
A sebekről tudomást szereznek.....	10
Elrendelik a vizsgálatot.....	11
Lefebre dr. jelentése.....	12
Rohling dr. könyvéből.....	12
Lateau Lujza elragadtatásai.....	13
Mit látott Lujza az elragadtatás alatt?.....	15
Az Egyház hatalma.....	16
A megszentelt tárgyak.....	16
Érzéktelensége az elragadtatás alatt.....	17
Az Oltáriszentség megérzése.....	18
Lujza megszűnik táplálkozni és aludni.....	19
Táplálási kísérletek.....	20
Lujza külső és belső élete.....	20
Irtózkodása a külvilágtól.....	21
Nem állott a gonosz lélek befolyása alatt.....	22
A szenvedések szeretete.....	22
A szentáldozás hatása.....	24
Három ajándék.....	24
Lujza az emberek előtt.....	25
Az orvostudomány és vallástudomány ítélete.....	26
A vérzések természete.....	27
Az elragadtatás orvosi szempontból.....	28
A szemfényvesztés lehetetlensége.....	28
Croy hercegnő esete.....	29
A rendőrség ellenőrzése.....	30
Mesterséges eszközök.....	30
Lefebre dr. véleménye.....	32
Imbert dr. véleménye.....	32
A pénteki áldozás.....	36
A teológiai bizottság véleménye.....	37
Egy teológus véleménye.....	38
1871. nagy hete.....	38
Egy szabadkőműves orvos tanúsága.....	39
Egy német író tanúsága.....	40
Egy magyar tanú.....	42
Lateau Lujza halála.....	43
A tizenkilencedik század stigmatizáltjai.....	44

Tájékoztatásul s ajánlásul

Címe szerint e könyv a modern ember címére szól. Ennek a modern embernek lelke ugyanis bele van bonyolódva a kritika kusza hínárjába, szíve pedig tele van kishitúséggel, kétellyel és hűtlenséggel Isten s Anyaszentegyháza iránt. Azért még így is szeretne hinni, de azt mondja, hogy nem bír, s körülnéz, mintha keresne valakit, aki segítsen rajta. Meglehet, hogy legtöbbször némán szenved; de gondolom, hogy találóan jellemezné lelki nyomorúságát s jobb vágyát, ha amikor szólni akarna, ajkára adnám ezt a két szót: „csodát kérek!”

Igen, ez az; csoda kellene neki, hogy higgyen s megenyhüljön. Föl is panasolja hébe-korba, hogy ugyan miért nem csinál az Úr Isten csodát, mégpedig most, – most, mikor annyi a hitetlen s hűtlen, – no meg azt is gondolja még hozzá, – mikor annyi a tudós ember, aki azt a csodát alaposan meg is tudná vizsgálni s mondjuk, hitelesíteni! Ha most tenne az Isten csodát – így folytathatnám gondolat- és érzelemmenetét, – akkor természetesen ő is hinne, s hinne az olyan készséges, magától értetődő hittel, melyben meg is nyugodnék.

Hát olvassák ezek a mi lelki betegek e könyvet, olvassák el éppen ők, kik a kétséget isszák s a hitet azért mégis szomjazták. Modern csodáról szól e könyv, mely Európa szívében, a legnagyobb nyilvánosság színe előtt történt. Csodáról szól, mely felverte a hitet, a kereszténységet *elvből* tagadó fölvilágosodottság békéjét, – mely kihívta a tudományt s tudományos „fegyelmet” kért maga ellen. Ezt a „fegyelmet” aztán az egész világ színe előtt le is folytatták az akkori még csak liberális, de még el nem zsidósodott sajtó frenetikus lármája közt, s lefolytatták a lármától meg nem tévesztve a legnagyobb tárgyilagossággal és fényes kiderítésével a természetfölötti elemnek, az Isten ujjának!

Olvassuk el e könyvet mindnyájan, mi hívők is, hiszen az Isten szól belőle a lelkekhez, úgy ahogyan ő szokott, a maga nyelvén, a természetfeletti tények s az azokban kifejezésre juttatott keresztény igazságok nyelvén. Szól világot legyőző hitről és békességről a kristálytisztá leánylélekben, szól helyettesítésben vállalt szenvedésről, azután elegettevő s engesztelő szenvedésről, szóval a krisztusi kínszenvedésnek szelleméről; szól nagy szentségről, szeretetről s áldozatkészségről, melyet Isten nevel, s amelyet szentjeiben szemünk elé tár s mindezt azért, hogy felkeltsen minket érzéki s ösztönös mámorunkból, fölkeltsen a kereszténységgel s a megváltó szenvedéssel szemben tanúsított bárgyú értelmetlenségünkől, Krisztus iránt való rettenetes közönyünkől, bűnös fásultságunkból s hűtlenségünkől, melynek bármily reklámos tudósnek kiszólása s bármily egyéni ötlet vagy nehézség elegendő, hogy a kereszténységben kételkedjék s a hit gyakorlatában s a szentségekhez való járulásban a tetszések s nem-tetszések, az ötletek és szeszélyek divatját kövesse. Mily szegényes s fölületes lelkek az ilyenek az Isten szentjeivel szemben, kiknek nevét viselik!

Azonban amily komoly s megsemmisítő szózat ez a csoda a könnyelmű s hitben gyöngyhívekhez intézve, oly mélyen megindító s lelkesítő buzdítás a Krisztust szerető s őt híven követő lelkek címére. Ez olvasmány által hitbeli meggyőződésük megszilárdul, alázatuk valódibb s érzésük finomabb s gyengédebb lesz. Megtanulnak Krisztussal szenvedni, a bűnökért eleget tenni, Istent szenvedések által megengesztelni. Ezek sokak számára idegenszerű, de színarany, keresztény igazságok, s nagy lelki javunkra fog szolgálni, ha ezeket e csodáról megilletődve leolvassuk.

A fordítónak e szolgálatért nagy köszönet jár, melyet az olvasók nevében elsőnek én rovlak le.

Székesfehérvár, 1919. július 7.

PROHÁSZKA OTTOKÁR,
m. püspök

Irodalom

Ennek a könyvecskének német nyelvben való megírásához Donin Lajos a következő munkákat használta fel:

Louise Lateau de Bois d'Haine, sa vie, ses extases, ses stigmates. Etude medicale par le Dr. F. Lefebre, professeur à l'université catholique de Louvain, 1870.

Lateau Lujza
élete, elragadtatása, stigmái Bois d'Haine-ban.
Orvosi tanulmány.
Írta: Lefebre F. dr.
a löveni kath. egyetem tanára.
1870.

Des Stigmatisées, 2 Vol. par le Dr. A. Imbert – Gouzbeyre, professeur à l'ecole de medicine de Clermont – Ferband. Paris, 1873.

A stigmatizáltak
két kötet.
Írta: Imbert Gouzbeyre A. dr.
a clermont-ferbandi orvosi iskola tanára.
Paris, 1873.

Louise Lateau, die stigmatisirte von Bois d'Haine. Nach authentischen, medizinischen und theologischen Dokumenten für Juden und Christen aller Bekenntnisse, von Professor Dr. A. Rohling. Paderborn, 1874.

Lateau Lujza
a Bois d'Haine-i stigmatizált.
Hiteles orvosi és teológiai okiratok alapján minden
rangú és rendű zsidók és keresztények számára
Írta: Rohling A. dr. tanár.
Paderborn, 1874.

Luise Lateau, ihr Wunderleben und ihre Bedeutung in deutschen Kirchenkonflikte, von Paul Majunke. Berlin, 1874.

Lateau Lujza
csodálatos élete és jelentősége a német kultúrharcban.
Írta: Majunke Pál.
Berlin, 1874.

Ein Besuch bei Louise Lateau, der mit den Wundmalen des Heilandes begnadigten Jungfrau in Bois d'Haine. Ein Trostbüchlein für das katholische Volk. 7. Aufl. Dülmen.

Látogatás Lateau Lujzánál
az Üdvözítő sebeivel megáldott szűznél Bois d'Haine-ban.
Vigasztaló könyv a katolikus nép részére.
Hetedik kiadás. Dülmen.

Donin könyve tulajdonképpen vagy szószerint idézi, vagy kivonatolja az ott jelzett munkákat. Az idézőjeleket vagy forrásokat nem tartottuk szükségesnek jelezni.

Lateau Lujza

Brüsszeltől, Belgium fővárosától körülbelül 40 kilométer távolságra fekszik Bois d’Haine (olvasd: *Boádén*) falucska. Lakóinak száma nem több 1500-nál. Vasúti állomása nincs, hanem Manage-ban (olvasd: Mánázs) szállnak a gőzkocsira s onnan másfél óra alatt Brüsszelbe ér az ember.

A Manage-tól Bois d’Haine-ig vezető országút szélét régi belga szokás szerint hatalmas árnyékot vető nyárfákkal ültették be, úgy hogy a negyedórai gyalogutat alig veszi az ember észre. A falu környéke gyönyörű, Istentől megáldott vidék. A völgyekben, termékeny szántóföldeken aranykalászos vetések hullámzanak, a hegyeket illatos erdők borítják, szétszórva pedig hatalmas ipartelepek gyárkémeinyei füstölögnek. A nép vagyonos, csinos házakat épít magának, s aki a falun végigsétál, első pillantásra látja nemcsak a jómódú földművelő népet, hanem azt is, hogy műveltsége folytán szereti a szépet.

A falu elején egy kis kápolna hívogat. Szent Hubert tiszteletére építették, aki a jámbor belga nép előtt nagy becsülésben áll. A kápolna szomszédságában egy szerény házikó fehérlik, a Lateau-(olvasd: *Látó*)-család tanyája. A fehérségével és tisztaságával még a többi ház közül is kivirít. A tetejét piros cseréppel fődték, ami még kedvesebbé teszi. A ház utcai homlokzata semmiesetre sem hosszabb hat méternél, s ha valaki figyelmére méltatja a hófehér ablakfüggönyöket, a mögöttük tarkáló virágokat, szíves örömmel állapítja meg, hogy a lakói ha szegények is, de minden bizonnyal szorgalmas és megelégedett emberek, akik szeretik a szépet.

A vonat alig 50 lépésre robog el a ház mellett. Utána következik a falu, közepén egy szép, csúcsíves stílusban épült templommal, amelyet a falu legszebb és lelakályosabb házai vesznek körül. Az új templom építési költségei nagyrészt azokból az adományokból kerültek ki, a melyeket Lateau Lujza látogatói ajándékoztak a plébánosnak, hogy egy szép, az Istent méltón dicsérő templomot építsen.

A Lateau-család

A fentemlített házban látott napvilágot Lateau Lujza 1850. január 30-án. Harmadik leánya volt a szegény Lateau Gergelynek és Pissen Adélnak. Nagyobbik testvére: Róza akkor 3 éves volt, a kisebbik: Adél 2 éves. Lateau Gergely a közeli acélgyárban dolgozott. A háztelek a felesége menyasszonyi hozománya volt, az építési költségeket keserves munkájával ő kapargálta össze. Szegényen éltek, de boldogok és megelégedettek voltak, amit tetézt az a szerencsés körülmény is, hogy mindannyian egészségesek voltak. A megpróbáltatás nehéz ideje az újszülött Lujza születésekor kezdődött. Alig volt a kis Lujza harmadfél hónapos, amikor az apa hólyagos himlőbe esett és meghalt. Az apa veszedelmes betegsége a kis leányra is átragadt, az édesanya szintén súlyos betegségbe esett, és két hosszú esztendeig nyomta az ágyat. A szomszédok messziről elkerülték a szerencsétlen házat, akár a bélpoklosok tanyáját, hogy a veszedelmes betegség rájuk is át ne ragadjon. A kis család teljesen magára maradt, csak a kis Róza tipegett ide-oda, hogy az ágyban szenvedő édesanya rendelkezéseit teljesítse. A háztartás gondja, a betegek ápolása egészen ennek a három éves kis leánynak a vállára nehezedett. Hogy ilyen körülmények között mit szenvedett a szerencsétlen család, alig lehet tollal leírni. A nyomorúság utolsó határán egy távoli rokonuk: Delalieu (olvasd: *Delaliő*) Ferenc könyörült meg rajtuk. Ezt a jó embert a jó Isten valósággal mentő angyalnak küldötte hozzájuk. A kis három hónapos Lujza már a végét járta. A hideg borogatás, amelyet az orvos parancsa szerint egy hét előtt lázban égő testére tettek, teljesen megszáradt és kemény volt, mint a pléh. A szegény gyermek fekete volt már, akár a szén. A

jóságos lelkű szamaritánus gondozása alatt a kis leány hamarosan felgyógyult, s az édesanya állapota is napról-napra elviselhetőbbé vált.

Lujza két esztendő múlva újra halálos veszedelembé került. Testvérével játszadozott, eközben a vízbe esett, és csak kis híja, hogy bele nem fulladt. A nagyobbik lányka lármájára az édesanya futott hozzája, s valahogyan életre hozta a már ájulásba esett gyermeket. A jó Lateauné ekkor már egészséges volt, napszámba járt, és beteretmette a mindennapi kenyeret. Mindamellett sokat nélkülöztek. Sokszor hiányzott a legszükségesebb: nem volt fűtőjük, rossz volt a ruhájuk s az Isten hidegje majd megvette őket a farkasordító téli zimankók idején. A türelmük azonban nem fogyatkozott meg, az őszinte keresztény jámborság mindig öntött beléjük erőt és reményt, hogy az Isten nem hagyja el őket. Különösen a kis Lujza állta erősen a próbát, s a szenvedés egészen zsenge korában se ragadta ki nyugalmából és vidám jókedvéből.

Lujza a betegek szolgálatában

Nyolc éves korában szolgálni küldték a kis Lujzát egy öreg, beteges asszonyhoz, aki mellett megható bizonyágot tett arról, hogy a betegápolásra különös hajlandósága és rátermettsége van. A fejlődő leányka jellemvonásaként feljegyezhetjük azt is, hogy a sok nélkülözés, a fáradhatlan munka mellett mindig valami szeretetből áradó részvétet érzett a nyomorgók iránt, mély meghatottsággal gondolkozott Krisztus Urunk szenvedéséről, s a fájdalmak nemcsak, hogy el nem csüggesztették, hanem örömet okoztak neki.

Senki se csodálkozhatik azon, ha a leányka iskolai neveltetésére az akkori viszonyok szerint nem sok idő maradt; mindössze öt hónapig járt iskolába, s ez alatt az idő alatt hallás után tanulta a katekizmust, úgy ahogy megtanult olvasni, az írásra azonban már alig futotta az időből. Annál mélyebb és áthatóbb lett belső rendezettsége. Gondolataiban folyton Istennel foglalkozott. Bárhova ment, bármit dolgozott, akár a ház körül, akár a szántóföldön, akár a kertben, akár varrt, akár harisnyát kötött: a lelke mindenütt és mindenben az Istent kereste. Alig nyílt meg az elméje, s már mindenki csodálta azt a belső buzgóságot, amellyel a szokásos reggeli- és esti imádságot végezte. Ehhez járult gyengéd, odaadó részvéte, amelyet a betegek iránt érzett:

– Amióta eszemet tudom, a betegekért mindig szoktam imádkozni – mondta nem egyszer.

A szív őszinte részvéte mellett nagyszerű cselekedetek is bizonyítják, hogy mily odaadással szerette a betegeket. Tizenegy éves volt, amikor 77 éves nagynénjéhez, özvegy Coulonnéhoz, Manage-ba került. Két évig volt nála, s ez alatt az idő alatt mindenki elragadtatással nézte, hogy a serdületlen gyermek valóságos irgalmas apáca volt. Sokszor egész éjjeleken virrasztott a fájdalmasan nyögő beteg mellett, pedig egész nap ő végzett minden házi munkát, s rája nehezedett a háztartás minden gondja. Nagynénje halála után Brüsszelbe került szolgálatba egy úriasszonyhoz. Azonban ott csak három hétig maradhatott. Ugyanis kevéssel Manage-ból való eltávozása előtt a mezőn egy tehén föltaszította, s belső sérüléseket szenvedett. Eleinte ügyet se vetett a fájdalmakra, állapota azonban rövid idő múlva olyan aggasztó lett, hogy sietve Bois d'Haine-ba kellett szállítani. Betegségét csodálatos türelemmel viselte. Baja halálosan súlyos volt, kegyetlen fájdalmak gyötörték, de egy jajszó nem jött az ajkára.

A fiatal test csakhamar ezt a betegséget is kiheverte. Újra szolgálatba állott Manage-ban egy földművelő gazdához. Itt is mindenki nagyra becsülte kitartó munkásságát, alázatos, föltűnést nem kereső jámborságát, mindenek felett azonban gyengéd szeretetét a betegek és szegények iránt, akik áldották még a lábanyomát is. Aztán édesanyja óhajára visszatért szülőfalujába. Testvéreivel együtt megtanult varrni, amellett édesanyjával együtt napszámba járt.

Eddigi élettörténete főjellemvonásának tekinthetjük a következőket: jámborsága már zsenge korában is szokatlanul kiváló volt. Egész napi munkáját az imádság és elmélkedés szőtte át már akkor is, amikor a vallás igazságaira még alig tanították. Amikor először járult az Úr asztalához, egyetlen kívánsága volt, hogy mindennap áldozhassék, s mikor lelkiatyja ezt megengedte, egyetlen napot se mulasztott el, hogy lelkének Istenét szívébe ne fogadja. Jámborsága komoly, nyugodt volt, nem volt benne se föltűnő, se fitogtatás. Szolgált az Úrnak alázatossággal, szívének egyszerűségében akkor, amikor kiszabott munkáját végezte, s ha a munkának vége volt, soha se volt fáradt arra, hogy újabb buzgósággal halát ne adjon Istennek. Emellett a lelkét valami áldozatra vágyó szeretet fogta el a szegények és betegek iránt. Az igénytelen, törekeny testű munkásleány valóságos hőse volt a felebaráti szeretetnek. Ezt csak olyan lélek művelheti, amely a hétköznapi emberek sorából kiválva, az Isten különös kegyelmében gazdag.

Lujza a nagy kolera idején

Ennek megható példáját mutatta 1866-ban, a mikor Bois d'Haine-ban is kiütött a kolera. A lelkeken a rémület és borzalom ült. Az emberek kétségbeesésükben elvesztették a fejüket, s nem tudták mitévők legyenek. Az akkori idők orvosi tudománya messze volt még a mi korunk berendezkedésétől. Egy héttagú családot is meglepett a szörnyű nyavalya. Négy felnőtt fiúk rémületében elmenekült, s teljesen magára hagyta a betegségben vergődő apját, anyját és testvérét. Lujza már az előző években is mindenütt ott volt, ahol a súlyos betegségben sínylődőknek ápolásra volt szükségük. A nagy kolera idején látva a veszélyt és a kétségbeesett kapkodást, a szívét végtelen részvét járta át. Összetett kezekkel könyörgött édesanyjának, hogy engedje őt a betegekhez. Édesanyja kereken visszautasította a kérelmet. Anyja iránt való engedelmissége és a betegek iránt érzett részvéte küzdöttek a lelkében. Mit tegyen? Imádkozni kezdett, s az Isten, minden nagy és szent gondolat indítója, megsegítette. Gyengéd szeretettel, hízelegve simult édesanyjához, megismételte kérését, és oly határozott kijelentésekkel biztosította édesanyját, hogy a jó Isten meg fogja őt védelmezni, hogy az, ámbár még vonakodva, de megadta beleegyezését. Lujza boldog örömmel kezdte meg munkáját. Nem kímélte magát, és bámulatos készséggel állott őrhelyén, mindenütt segítségére sietvén a község plébánosának. Mind a ketten ott jártak, ahonnan a többiek már elmenekültek, kockára tették életüket testvéreik életéért. Lujza vigasztalta és bátorította az élőket, ott állott a haldoklók ágyánál, és eltemette a halottakat. Mindenki bámulta, és senki sem volt, aki a példáját követni merete volna. Házról-házra járt, ahol a borzalmas nyavalya ostora suhogott, ahol legnagyobb volt a veszély. A fönt említett házban az utolsó percig ápolta az apát és anyát, míg az elmenekült fiúk a szégyentől üzelve vissza nem tértek. Azonban a kapun egyik fiú sem merete betenni a lábát, és csak arra vállalkoztak, hogy az egyetlen életben maradottat, nővérüket, a megfertőzött házból kocsin máshova szállítsák. A szobában azonban ott feküdt a két halott, és senkinek se volt bátorsága hozzá, hogy eltemesse őket. Lujza azonnal gondoskodott koporsóról, a halottakat belefektette, elhitta Adél nővérét, hogy segítsen neki a nehéz koporsót a temetőbe kivinni. A két leány úgy járt-kelt az emberek között, mintha emberi testbe öltözött angyalok szállottak volna le a mennyországból. Csak nagy sokára bátorodott neki néhány férfi, akik a jelenetet a kapuból messziről nézték, hogy ők is segítségükre menjenek. A gyengék hősi példája megszegyenítette az erőseket.

Lujza megbetegszik

Lujza 16 éves volt, amikor a kolerabetegek ápolásának nehéz munkájában fáradozott. Azideig az élete a folytonos nélkülözések láncolata volt: betegség és életveszedelem. A rákövetkező idők szintolyanok maradtak. 1867 elején egészsége aláhanyatlott. Heves

fejfájások gyötörték, a nyakában éles fájdalmakat érzett, és úgyszólván teljesen elvesztette az étvágyát. A derék, jó leány tartotta magát, ameddig bírta, és semmit se engedett a régi dolgaiból. Szeptemberben annyira súlyos lett a betegsége, hogy ágynak döntötte. 1867. szeptember 18-án ellátták a haldoklók szentségeivel. Két nap múlva egészen a sír szélén állott már, elvesztette eszméletét, elhítták a plébánost, aki az utolsó imákat mondotta el fölötte.

Rokonai ekkor kilenc napi ájtatosságot kezdtek a La Salette-i Boldogasszonyhoz. S csodálatos! Lujza fölnyitja szemeit, és határozott szavakkal biztosítja a jelenlevőket, hogy meg fog gyógyulni. Jövendölése még aznap teljesült.

Az Úr azonban még további, nagyobb megpróbáltatásokat tartogatott számára. Három héttel a csodálatos meggyógyulás után iszonyú fájdalmakat érzett egész bal oldalán, majd pedig a fejében. A fájdalomtól alig volt képes csak egy gondolatra is. Emellett mégis nyugodt, megelégedett, sőt vidám maradt. Egy jajszót nem sóhajtott, sőt boldognak érezte magát, hogy a bűnökért az isteni Megváltóval együtt szenvedhet. 1868 elején fájdalmai annyira fokozódtak, hogy az orvosok is talánszerűnek találták. Sehogyse tudták megérteni, hogy valaki annyit kibírhatson. Az ideges fájdalmak folyton erősödtek, szinte irtózatossá lettek, a hóna alatt egy nagy daganat támadt, s az étvágy teljesen elveszett.

Szegényke három héten keresztül éjjel-nappal egy széken ült, fejét az asztalra hajtotta. Hősi erővel tűrte szenvedéseit, nem panaszkodott, s a lehangoltságnak egy parányi jelét nem látták rajta. Március 29-én veszedelmesen köhögni kezdett, és vért hányt. Az orvos megparancsolta, hogy feküdjék ágyba, még akkor is, ha a fájdalmai súlyosbodnának. Lujza annyira gyenge volt, hogy az orvos által rendelt orvosságokat alig volt képes bevenni, csak egy kis víz és néha egy kevés orvosság ment le nagynehezen a torkán.

Áprilisban napról-napra rosszabbul lett. 15-én maga is azt hitte, hogy meghal. Elbúcsúzott övéitől, s késő este, amikor már a végsőki ki volt merülve, s minden pillanatban a halál bekövetkezését várták, elhozták számára az Oltáriszentséget. Egyszerre fordulat állott be. A szentáldozás után valami arra ösztönözte, hogy gyógyulás után vágyakozzék. Alig végezte be imádságát, amikor kijelentette, hogy ebben a betegségben sem fog meghalni. A fájdalmak hirtelen megszűntek. Azonban a gyengeség, a hosszú és kínos fájdalmak következménye annyira kimerítette, hogy csak április 17-én hagyhatta el néhány percre az ágyat. A következő nap kétszer megpróbálta a fölkelést, s most is csak néhány percre sikerült neki.

Negyedszerre – mondotta mosolyogva – fölkelek és nem lesz semmi bajom; 21-én szentmisére megyek a templomba, és szentáldozáshoz járulok.

Szavainak senki se hitt, hiszen annyira gyenge volt még, hogy az egész terv képtelenségnek látszott. A község lakói azonban akkor már arra a gondolatra jutottak, hogy Lujza szent, és lehetséges, hogy Isten valami küldetéssel bízta meg. 21-én a beteg tiltakozott, hogy bármit egyék, mert – amint említette – reggel áldozni megy.

Kedd volt, s Lujza, édesanyjának és testvéreinek nagy csodálkozására fölkel. Az eddigi gyengeség egy pillanat alatt teljesen megszűnt. Lujza gyalog, még nővére karjára se támaszkodva, iszonyú hózivatarban, elment a templomba. Akkor már az egész falu népe a templomban szorongott. Látni akarta mindenki, hogy beteljesedik-e az, mit mindenki lehetetlennek tartott. Lujza szava igaz lett, teljesen fölépülve, 7 órakor átlépte a templom küszöbét. A meglepetés általános volt. Öröm és borzangó csodálkozás járta át a néptömeget, mikor Lujza közéjük lépett. Elvégezte ájtatosságát, s reggelire hazament édesanyjához. 1868. április 21-e valóságos örömnépe lett a községnek. A falu földművelő és bányamunkás lakói, hatalmas, erős emberek zokogtak örömlukben, mint a kisgyerekek.

Három nappal később Lujza testén föltűntek Krisztus sebei.

Lujza testén föltűnnek Krisztus sebei

(Ezeket a sebeket az Egyház stigmáknak szokta nevezni.)

Miután Rohling írásaiban több helyt mint szemtanú beszél, hadd mondja el ő a saját szavaival Lateau Lujza stigmatizálását.

Az evangéliumokból olvassuk, hogy Krisztus Urunkat tövissel megkoronázták, kezeit és lábait szögekkel keresztül szaggatták s oldalát lándzsával átszúrták. *Krisztus Urunk a maga szenvedései árán váltotta meg a világot, az emberiség minden reményének Ő a forrása.* A Golgota borzalmas tragédiájáról azonban sokan megfélemednek. Ezek miatt a könnyelmű és üres lelkek miatt történik azután az, hogy az Isten megmutatva az emberek iránt való szeretetét és irgalmát, különböző időben kiválasztott egyes, Neki kedves lelkeket, olyanokat, akikben az Isten és felebarátaik szeretete tündökölve ragyogott, s ezeknek a testére rányomta az Üdvözítő sebeit, stigmáit. Így történt ez Assisi Szent Ferencnél, s kivülről még körülbelül 60 esetben. Lateau Lujza esete is ezek közé tartozik.

Hallottuk, hogy 1868. április 21-én váratlanul csodálatosan meggyógyult. A következő két napon teljesen jól érezte magát. Stigmatizálásra, Krisztus sebeinek elnyerésére senki se gondolt. Legkevésbé gondolt rá Lujza, aki ilyesmiről soha semmit nem hallott, és egyáltalán nem tudta, hogy akár Assisi Szent Ferenc, akár valaki más viselte Krisztus sebeit. Ahogyan Imbert dr. mondja, Lujza csak egyetlenegy könyvet szokott olvasni: Kempis: „Krisztus követését.” Abban pedig a stigmákról egy szó sincs.

Április 24-e volt. Lujza újra érezte azokat az égető, szúró fájdalmakat, amelyek 1867. elején olyan kegyetlenül kínozták. Ezekkel egyidejűleg április 24-én pénteken először jelentek meg testén Krisztus sebei, a stigmák: Vér azonban csak a bal oldalon folyt, szombatn a sebek behegedtek s a fájdalmakat sem érezte többé. Lujza azt gondolta, hogy mindez a legutóbbi betegség következménye, azért hallgatott róla. A legközelebbi pénteken azonban a sebek kiújultak s most már nemcsak oldalából folyt a vér, hanem a két láb felső sebeitől is. Lujza megdöbbenve gondolt a dologra, de hallgatott róla, és csak gyóntató atyjától kért tanácsot. Niels, (olvasd: Níl) Bois d’Haine plébánosa, hidegen gondolkozó ember volt, képzelőtehetsége és kedélye pedig annyira nem esett nála számításba, mintha nem is lett volna. Nem tulajdonított a dolognak jelentőséget, és megparancsolta Lujzának, hogy maradjon nyugodtan, és ne szóljon senkinek semmit.

A sebekről tudomást szereznek

A következő pénteken, május 8-án a sebekből újra megindult a vér, és reggel 9 órakor a kezek külső és belső felületét is elborította. Most már lehetetlen volt a dolgot titokban tartani. Niels megparancsolta, hogy a legközelebbi orvoshoz, Gonue (olvasd: Gonü) dr.-hoz kell fordulni segítségért. Lujza engedelmeskedett, és Gonue dr. minden tőle telő tudással azon volt, hogy a vérzést elállítsa. Minden hasztalan volt. A vér folyt tovább, az orvosság nem használt semmit. Lujza látta, hogy gyógyulást nem remélhet, azért lemondott az orvosi kezeléstről. A plébános eközben jelentést tett a dologról a tournay-i (olvasd: turnéi) megyéspüspöknek. A püspök megfontolta a dolgot, és bölcsen várakozási álláspontra helyezkedett, és későbbi időre halasztotta a vizsgálatot. Niels plébános Dechamps (olvasd: Desámp) mechelni érseknek is bejelentette a dolgot. Dechamps akkor éppen Manage-ban járt, ahol miniszter testvérénél volt látogatóban. Dechamps maga elé hívatta hívét. Lujza oly szerényen, világosan és oly szent egyszerűséggel beszélt a dologról, hogy az érseket teljesen elragadta. Előadta tervét is, amit legcélszerűbbnek látott, hogy miután a dolgon változtatni nem lehet, elhagyja édesanyját, és valahová elrejtőzik. Az érsek azonban megnyugtatta, hogy csak maradjon édesanyjánál, amíg Isten akarata világos lesz előtte. Lujzát elbocsátotta, és

miniszter testvére előtt azt a meggyőződését nyilvánította a plébánosnak, hogy: *plébániája területén egy szent lakik.*

Augusztus 28-án az érsek megjelent Lujza lakásán. Délután 3 óra volt. Lujza elragadtatásban volt, és testét elborította a vér. Erre az egyszerű szóra azonban: – Lujza! – magához tért, s maga előtt látva az érseket, pirulva térdreesett, és az érsek áldását kérte. Rövid beszélgetés után az érsek elhagyta a házikót, és Lujza újra önkívületi állapotba jutott.

Elrendelik a vizsgálatot

Az érsek ezen látogatása után a tournay-i püspök elrendelte a hivatalos vizsgálatot. A vizsgálóbizottság két részre oszlott. Az egyik az Egyház részéről, a vallástudomány szempontjából vizsgálta az esetet, a másik orvosi szempontból, az orvostudomány szemüvegével kereste az igazságot. Az Egyházat négy kiváló hittudós képviselte a két tournay-i általános püspöki helynök elnökletével. Az orvosi bizottság Lefebre dr., a löveni egyetem orvostanára vezetése alatt működött. Az orvosok meghívták a belga egyetemek liberális, tehát nem katolikus egyetemeinek tanárait is, akik közül többen követték is a meghívást.

A vizsgálat 1868. szeptember 8-án indult meg s ettől a naptól fogva Lujza lakásán minden pénteken sűrű embertömeg szorongott. Mindenki a saját szemeivel akarta látni az ott történeteket. Voltak, akiket a kíváncsiság hajtott, másokat vallásos buzgalmuk vonzott oda, és ismét másokat a tudományos kutatás vágya vezérelt. Az orvosok mindenféle fajtája képviselve volt. Krisztus ellenségei a katolikus vallás tudósaival együtt vizsgálódtak. Volt olyan péntek, hogy 14–15 orvos feszítette minden tudását, hogy a pusztá igazság végére járjon. Az 1870-ik évben száznál több orvos fordult meg Lujzánál, hogy a saját szemeivel és műszereivel győződjék meg a valóságról. Az orvosi vizsgálat másfél esztendeig tartott, s ezen idő alatt csak a tudomány embereinek volt szabad a belépés, másokat csak kivételképpen eresztettek be. Másfél esztendei vizsgálódás után, miután a dolgot újra meg újra minden oldalról megfontolás tárgyává tették, Lefebre dr. tanár könyvet írt. A könyv címe volt:

LOUISE LATEAU
sa vie, ses extases, ses stigmates.
LATEAU LUJZA
élete, elragadtatásai, stigmái.

A könyv még 1870-ben második kiadást ért.

Ebben a könyvben közölte Lefebre dr. a saját és orvostársai megfigyeléseit. A hittudósok a tournay-i püspök elé terjesztették véleményüket. A csodáktól rettegők és a vallás ellenségei számára kétségkívül Lefebre dr. könyve volt az érdekesebb. Imbert dr., a francia clermonti egyetem orvostanára szintén írt könyvet Lateau Lujzáról. Ő is mint orvos tárgyalja az esetet. Megállapításai teljesen megegyeznek Lefebre dr. megállapításaival. Ő is behatóan és a legaprólékosabb részletekre kiterjedve ír le mindent.

A jelenvolt tudósok közül többen írtak kisebb-nagyobb cikkeket a napilapokba és az orvosi folyóiratokba, de egyetlen egy sincs közöttük, akinek véleménye lényegesen eltért volna Lefebre dr.-nak, a vizsgálóbizottság elnökének főntemlített megállapításaitól, és senki sem akadt közülük olyan, aki Lefebre dr. adatainak cáfolását csak meg is kísérelte volna.

1868. május 8-án, amint már említettük, Lujza kezeiből, lábaiból és oldalából újra vér folyt. Ez a vérzés ugyanazokon a testrészeken minden pénteken újra meg újra megisméltódott. 1868. szeptember 25-én először folyt vér Lujza fejéből és pedig koszorú alakban s ettől az időtől fogva minden pénteken mintha Krisztus töviskoszorújának mását viselné, véres koszorú vette a fejét körül. Mindezeket Lefebre dr. a következőképp írja le:

Lefebre dr. jelentése

Ha az ember megvizsgálja azokat a helyeket, amelyeken minden pénteken a vér csörgedezik, a következő tényeket kell megállapítani:

A kéz felső felületén körülbelül 2 1/2 cm hosszú tojásalakú terület látszik, amely egy kissé pirosas színű, és elüt a bőr többi részének színétől. Hasonló folt van a kéz alsó részén, a tenyéren. A két egymással szemben levő folt alakja teljesen megegyezik. A lábfej felső részén egy négyszögletű folt van, a szöglet sarka nem éles, hanem letompított s az alakja – teljesen úgy, mint a kéznél – megegyezik a vele szemben levő folttal. A különbség csupán annyi, hogy a láb alsó részén, a talp felől levő folt nem egészen szemben, hanem egy centiméterrel mélyebben, lejjebb fekszik. A kezeken és lábakon a hét többi napjain is láthatók a halvány piros foltok, a homlokon azonban semmiféle jel nem vehető észre. A pénteki vérzés a következő módon történik: a vér közlegő folyásának első jelei már csütörtökön, rendszerint dél tájban észrevehetőek. A kéznek és a lábnak pirosabb részein egy hólyagocska támad, amely folyton emelkedik, és végül féltójas formára nő, ez az egész említett sebhelyre kiterjed és hosszában 2 1/2, szélességben 1 1/2 cm nagyságú lesz. A hólyag onnan származik, hogy az albőr és felsőbőr között vizes folyadék szüremkedik össze, amely a felsőbőrt féltójas formájában fölemeli. Ez a folyadék teljesen tiszta és átlátszó, de mégis úgy látjuk, mintha a kéz és láb alsó felén egy kissé pirosas színű volna. A vér csörgedezése rendszerint csütörtökről péntekre virradóra éjfél után 1 órakor kezdődik, azonban egyik seb a másik után nem mindig pontosan ugyanabban az időben kezd vérezni. A vérzés legtöbbször az oldalsebnél kezdődik, azután a kezek, majd a lábak és végül a homlok vérzik. Közben órák hosszát tartó szünetek vannak. Először megpattan a hólyag, aztán a vér patakszani kezd a mezítelen bőr felületén, azonban a kéz tenyér felüli és a láb talp felüli részén, ahol a bőrfelület keményebb, nem ömlik ki, hanem összegyülemlik a teljesen szét nem szakadt hólyag alatt, és ott kis csomókba foyik össze.

Rohling dr. könyvéből

A homlok vérzésének Lefebre dr. négyszer volt szemtanúja. Ott egyáltalán nem képződik hólyag, a bőr nem szakad fel, és sehol sem veszi el a természetes színét. Ha azt a 12–15 pontot, ahonnan a vér csörgedezik, nagyító üveggel nézzük, azt látjuk, hogy a vér egészen kicsiny, háromszögletű, szabad szemmel alig látható nyílásokból csörgedezik.

Hogy péntekenként az összes sebekből mekkora mennyiségű vér ömlik ki, azt pontosan megállapítani nem lehet. Részben azért, mert a vérmennyiség nem mindig egyforma, részben azért, mivel a sebeket rendszerint vászonnal szokták letakarni, s a vászon fölissza a vért. Amikor a vérzés az első hónapokban megindult, a vér mennyisége nagyobb volt, s a vérzés is tovább tartott, mint később. A szemtanúk vallomása szerint akkor a vér gyakran teljes 24 órán keresztül csörgedezett, s a kiömlött mennyiséget egy egész literre becsülték. Amikor Lefebre dr. 1868. aug. 30-án pénteken legelőször meglátogatta Lujzát, a vérzés időtartama is rövidebb, a vér mennyisége is kevesebb volt, és éjféltől csak délután 4–5 óráig tartott. Ezen a napon a vérző sebek betakarására 14 vászonkendőt használtak el. A kendők közül a leghosszabb 1 méter 20 cm hosszú és 50 cm széles, a legkisebb 50 cm hosszú és 15 cm széles volt, s ezek a vászonkendők mind tele ivódtak vérrel. Ezen alkalommal a bal láb egy ideig szabadon, fődetlenül maradt, s ez alatt az idő alatt a padlón a lecsurgott vérből 2 arasz széles és hosszú vértócsa képződött. Lefebre dr. az aznap kiömlött vért 250 gramm súlyra (1/4 liter) becsülte. Később a vérveszteség kisebb lett, nem is tartott olyan sokáig, sőt néhány pénteken teljesen el is maradt, de az egy-egy péntekre eső átlagos mennyiséget 250 grammra lehetett becsülni. 1874. október 10-én egy látogató éjféltől kezdve délutánig szemtanúja volt a sebek

vérzésének, minden seb vérzett, s az ő ítélete szerint a homlokból a délután 1 óra táján kiömlött vér sokkal nagyobb mennyiségű volt, mint reggel.

A sebek vérzése iszonyú fájdalmat okozott Lujzának. Hogy azonban ezek a fájdalmak mekkorák lehettek, senki sem állapíthatta meg, részben azért, mivel magától senkinek el nem mondta, részben pedig azért, mivel minden erejével azon volt, hogy a fájdalom nyilvánulásait elnyomja. Hogy azonban szenvedett, elárulta az arckifejezésével és önkéntelen mozdulataival, sőt Lefebre dr. hosszú és gondos vizsgálódás alapján megállapította, hogy egész pénteken át iszonyú fájdalmakat kellett kiállania. Ezek a fájdalmak fokozódtak mindannyiszor, valahányszor az Egyház Krisztus vagy a szentek fájdalmait valami módon ünnepelte. Még inkább szenvedett Lujza akkor, ha valahol valami nagyobb bűntényt követtek el. A *töviskoszorú* tiszteletére rendelt ünnepen különös módon szenvedett. Ilyenkor, mint ő maga említette, úgy érezte, mintha a fejére izzó vasabroncsokat raktak volna, és azt szorították volna mind szűkebbre rajta. Ilyenkor minden kis érintésnél mintha a fejébe szúrtak vagy belehasítottak volna. A vállán támadt fájdalom oly súlyos volt, hogy Lujza nem tudta, merre fordítsa a fejét, elvette a szeme szokott élénkségét és tisztaságát, ilyenkor egy-két méter távolságról nem ismerte meg az előtte álló embereket.

Szombaton reggel a jelenségek minden következményeikkel együtt elmúltak, a sebhelyek megszáradtak, és a színük halványpiros lett, mint azelőtt; itt-ott lehetett még látni némi összeszáradt vércsomót, de soha sehol a legkisebb gennyedést. Egyszerűen szombaton már az egész állapot olyan, mint aminőnek pénteket kivéve az egész héten láttuk, és Lujza, aki este még minden erejét megfeszítette, hogy a lábain megállani tudjon, és csak alig tudott remegő kezeivel magán segíteni, – szombaton reggel szokás szerint dolgozni ment.

Más helyen ezt írja Rohling:

1873. április 4-én Lujza jobb vállán egy újabb, nagy, vérző seb támadt; ilyen seb tátongott Krisztus Urunk vállán, amikor a keresztet hordozta. A sebhelyek föltünése óta több száz péntek múlt el és a sebek – két pénteket kivéve – mindig véreztek. A vérzés, kezdetben rendszerint hevesebben, éjfélkor szokott kezdődni. Néha – valamivel később – a bal oldal is vérezni kezdett. A kezek és lábak vérzése vagy csupán a tenyér és talp felén történik, vagy csak a felső részen, sokszor azonban mindkét felen. A vérzések tartama különböző, gyakran csak esti 4–5 óráig tart, máskor később szakad vége, de szombatira virradó éjfélig mindig megszűnik.

A fej vérzésénél a haját teljesen átissza a vér, úgy hogy a hajcsomók összeragadnak. Ezért a haj alatt levő bőr vizsgálása mindig nehézségbe ütközik. A vérzés legtöbbször olyan erős, hogy a homlokot folyton törölgetni kell. Pénteket kivéve, sehol semmiféle nyomát nem lehet látni annak, hogy a vérzés honnan indul ki. Ha Lujza megmossa a homlokát, a megmosás pillanatában is lehet látni, hogy a homlok teljesen sima és egészséges.

1873. október 10-én, mikor a szentáldozást végezte, több pap ment hozzá. Nem láttak a homlokán egy parányi karcolást, sebet, vagy egyéb folytonossági hiányt sem, azonban alig állottak előtte két percig, amikor a vér nehéz cseppekben hullani kezdett. Erős nagyító üvegen lehetett látni, hogy a bőr felületén parányi háromszögű nyilasok vannak, mint mikor a vérpióca folszíja a bőr felületét.

Lateau Lujza elragadtatásai

(1868. július 17.)

Rohling dr. Lateau Lujza életírója írja a következőket:

Lujza gyermekifjúságában megszokta már, hogy minden ügyében és minden dolgában a mindenütt jelenlevő Istent látta maga előtt. Ez annyira természetévé vált, hogy minden munkájába beletartozott, nem hátráltatta semmiben, sőt pontosságát és lelkiismeretességét nem győzték dicsérni. Az Isten jelenlétének érzése évről-évre élénkebb, belsőbb lett lelkében.

Teste, kezei földi dolgokban fáradoztak, lelke pedig az Istenért lángett. Sokszor úgy látszott, mintha teljesen beleolvadt volna az Istenbe, azonban érzékei mégis annyira fogékonyak voltak, hogy az első megszólításra mindenkinek azonnal feleletet tudott adni. Az arcán ilyen elmerülés után a lélek bájossága maradt vissza, s ha beszélni kezdett, mindenki mélyen meg volt hatva, mert szavai egy másik, egy szebb világ nyelvén zengtek. A sebek első megjelenését megelőző betegségében ilyen lelki állapotban találta őt az orvos. Mikor Lujzáék házat elhagyta, mélyen meg volt hatva, és megvallotta, hogy soha életében szebb, elragadóbb bájosságú teremtetést nem látott. Akit látott, az nem Lujza volt, hanem egy valóságos angyal. Sokaknak feltűnt ilyenkor, hogy Lujza olyan feleleteket adott, amelyek az ő műveltségét és szellemi képességeit messze felülmúlták. Betegsége idején a falu lakói gyakran felkeresték, és nem győztek csodálkozni okosságán. Ha aztán később fölemlítették neki, hogy hogyan tudott annyi embernek annyiféle kérdésére olyan okosan válaszolni, azt felelte:

– Igazán nem tudom már, hogy mit válaszoltam nekik, de ha kérdeztek tőlem valamit, egy pillanatig mindig az Istenhez imádkoztam, s egy belső hang olyankor mindig ezt mondta: „Mondd ezt s akkor jól feleltél.”

Az Isten lelkébe való elmélyedésnek és fölszívódásnak új fejezete következett. 1868. július 17-én önkívületi állapotba esett. Annyira belemélyedt az Istenbe, hogy egész teste, minden érzéke teljesen elvesztette érzékenységét a külvilág iránt. Az önkívületi állapot délután 2 órakor kezdődött. Néhány perc múlva Niels plébános lépett a szobába. Lujza édesanyja és testvérei éppen azzal voltak elfoglalva, hogy Lujzát, aki szerintük elájult, magához térítsék. A plébános azonban jól ítélte meg a csodálatos elváltozást, s nevével szólította Lujzát. Lujza abban a pillanatban öntudatra tért, a másik percben azonban, amikor gyóntatóatyja iránt való kötelessége megszűnt, ismét folytatódott az önkívületi állapot. Ez a csodálatos állapot 1868. július 17. után minden pénteken megisméltődött. Az időtartam nem egyforma. 1871 óta délután 3/4 2-től 1/2 5 óráig tartott, azt megelőzőleg 8 vagy 9 órától esti 6–7 óráig tartott. Pénteken reggel 6 órakor szokás szerint magához vette az Úr testét, elvégezte imádságait és utána dolgozni kezdett. De a vérzés és a fájdalom annyira erőt vesznek rajta, hogy alig bír valamit rendbetenni – letörik. Kezébe veszi az olvasót, és imádkozni kezd. Vérző kezein pólyák vannak, egyszerű szalmaszéken ül, az olvasót morzsolgatja, az arca nyugodt, vidám – imádkozik. Ez a helyzet rövidebb vagy hosszabb ideig tart, amikor egyszerre az ég felé kezd nézni, a szemei megmerevednek s mozdulatlanok, mintha üvegből volnának – az elragadtatás megkezdődött.

Lefebre dr. egyik pénteken Lujzánál volt, közömbös dolgokról beszélgettek, iskoláról, varrásról folyt a szó, és Lujza a maga megszokott egyszerűségével, tisztán, értelmesen felelt a kérdésekre. Amíg beszélgettek, a szemei nyugodtak, az arcvonások természetesek voltak, az arc színe, a bőre üde, friss volt, mint egyébkor; az érverés percenként 72. Egyszerre abbamaradt a beszélgetés. Csönd lett. *Lefebre dr.* újabb dologról akart beszélgetni, amikor azt vette észre, hogy Lujza teljesen mozdulatlan, szemei az ég felé tekintenek: elragadtatásba jutott.

D'Herbomer, Columbia (Amerika) püspöke 1869. aug. 13-án látogatta meg Lujzát. Reggel 8 óra volt. Lujza a varrógépnél ült és varrt. Kezeiből és lábaiból gyöngyözött a vér, homlokáról, fejről köröskörül vékony patakokban folydogáltak a vércseppek a halántékára, arcára, nyakára, vállaira. A varrógép is csupa vér volt, és Lujza, mivel a hittudósok bizottsága úgy parancsolta neki, minden áron igyekezett munkáját folytatni s teljes erővel hajtotta a gépet. Az önkívületi állapot bekövetkezését akarták így megakadályozni. A püspök beszélgetett még, mikor egyszerre megállott a gép: Lujza elragadtatásba jutott. Az elragadtatás érdekes jelenetét következőleg írták le:

Lujza az elragadtatás egész ideje alatt majdnem állandóan széken ül, egy kissé előre hajlik és mozdulatlan, mint a márványszobor. Vérző kezeit az ölébe fekteti. Szempillái meg se rebbennek. Arcán a legmélyebb figyelem vonásai tükröződnek vissza. Teljesen belevész

egy messze távolságban lebegő látvány szemlélésébe. Az arcvonások és testtartás időnkint változnak. Egyideig vidám a tekintete, a szemei nedvesek, ragyogók, boldog mosolygás játszadozik a kissé kinyílt ajkakon; aztán a szempillái lehajlanak, és félig eltakarják a szemeket, az arca fájdalmasra változik, a könnyek gyöngyszemei peregnek lefelé; majd elsápad, valami szörnyűség irtózása vonaglik a vonásain, megremeg, s a torkán egy elfojtott kiáltás tör elő. Közben félig megfordul, szemei követik a test fordulását, mintha ott fenn egy nekünk láthatatlan sereg elvonulását szemlélné.

Egy más alkalommal fölemelkedik a székről, csak a lába hegyén áll, mintha föl akarna ugrani, vagy menekülni készülne; a kezeit fölemeli, aztán kiterjeszti a karjait, mint mikor a pap a Dominus vobiscumot mondja; majd újra egymásba kulcsolja a karjait; az ajkai úgy mozognak, mintha lihegne, a tekintete elevenen ragyog, s az egész alak egy ideálisan bájos szépséggé tökélyesül. Ha aztán sebhelyeit nézzük, homlokát, amelyen a vér, mint ragyogó diadém csillog, aztán hosszú vonalakban, nehéz cseppekben csörgedezik a halántékára, az arcára, a ruhájára, a földre. Ha a kezeire tekintünk, amelyekről a vérpatakok lecsurogva a földet áztatják; ha a körülötte szorongó látogatók tömegét látjuk, a minden rendű és rangú embereket, amint szótlánul bámulva a tisztelet borzongásától áthatva, sokszor könnyeiket ontva rajta csüngenek – akkor azt mondjuk: *itt az Isten keze dolgozik*.

Ha az elragadtatás már reggel 9 óra táján elkezdődött, akkor Lujza 1/2 2 óra táján letérdel, és térdelő helyzetben, egy kissé előrehajolva összekulcsolt kezekkel marad körülbelül fél óráig. A lelke ilyenkor mélységes szemlélődésbe merül. Ez a térdelés azonban inkább lebegés, mint térdelés. A test egész súlya a lábujjhegyekre nehezedik. Ezt a testállást lehetetlen utánozni. Az orvosok gondosan megfigyelték, és apróra leírták, az emberek aztán próbálták utána csinálni, de hasztalanul, valamennyien előre buktak.

Ezután a félórás elragadtatás után Lujza föláll, és a székre ül. Majd rövid idő múlva hirtelen a levegőbe emelkedik, majd pedig arccal a földre zuhan. A mellén fekszik, a bal keze a feje alatt van, a szemei zárva, az ajkai félig nyitva, a lábai egyenesen kinyújtva, a ruhája szemérmesen a sarkát is eltakarja. A földreesésnek ebben a formájában alig van némi változás. Mikor én 1873. október 13-án ott voltam, Lujza egészen a mellén feküdt, a feje egy arasznyira volt a földtől, a jobb keze oldalt behajlott úgy, mintha egy láthatatlan keresztet ölelt volna át, a bal keze egyenesen kinyúlott. 3 órakor hirtelen heves mozdulatot tett, megrázkódott, a karjait kinyújtotta, a sarkait egymásra tette úgy, hogy a jobb sarok a bal sarkon feküdt. Ha azonban az elragadtatás rövidebb ideig tartott, akkor az előbb említett, fél 2 órakor szokásos lebomlás elmaradt. 5–6 óra táján (az utóbbi esetben fél 5 órakor) fölemelkedik a földről és letérdel úgy, mint ahogyan a térdelők térdelni szoktak, néhány perc múlva újra kinyitja a szemeit – az elragadtatás szünetel. Rövid idő múltán a kezei a test hosszában lehanyaglanak, a fej a mellre konyul, a szemek lecsukódnak, az orr fehér lesz, megvékonyodik, az arc halálsápadt lesz, hideg verejték lepi el, a kezei hidegek lesznek, mint a jég, az érverés alig észrevehető, hörögni kezd. Ez az állapot 10–15 percig tart, akkor lassan újra éledni kezd, a melegség visszatér a testbe, az orcái újra színesednek, a vonásai kitellenek, kinyitja szemeit, és lassan végignézi a jelenlevőket – az elragadtatásnak vége.

Lujza mindig röstellkedést érzett, ha ilyenkor valakit maga körül látott; azért a látogatókat az elragadtatás vége előtt ki szokták küldeni. Csak a hivatalos orvosi és teológiai bizottság volt jelen. Nekik természetesen joguk is, kötelességük is volt, hogy Lujzát egy pillanatra se tévesszék szem elől.

Mit látott Lujza az elragadtatás alatt?

Kérdés: mi történt Lujzával az elragadtatás alatt? Még a csupán csak külsőségeket vizsgáló látogató is megállapított annyit, hogy Lujza lelke ilyenkor a legélénkebb

tevékenységet fejtette ki. Az elragadtatás után tökéletesen emlékezett mindenre, amit látott. Az első elragadtatás után Niels plébános megkérdezte:

– Tudod, hogy mit láttál?

– Azt hiszem igen. – Azonban Lujza édesanyja és testvérei is jelen voltak, és ezért így szólt:

– Majd máskor mondom el.

De ha parancsolom, akkor most is elmondod?

– Igen!

Lujza a végletekig azon volt, hogy elrejtse az emberek előtt azt, ami közte és az Isten közt történt. Ellenállása csak akkor szűnt meg, ha az egyházi elöljárók szavainak kellett engedelmessé válnia. Ilyenkor aztán egyszerűen, pontosan, mindig a legnagyobb szerénységgel felel a kérdésre.

Az elragadtatás kezdetén hirtelen fényözönbe jutott, és Krisztus szenvedésének jelenetei vonultak el előtte. Látja a Megváltót, és leírja személyét, ruháját, sebeit, töviskoszorúját, keresztyét. Az Úr azonban legtöbbször nem tekint reá, nem veszi észre, és nem szól hozzá. Hasonlóképp látja és elmondja az Úr körül levőket, a zsidókat, az apostolokat, a szent asszonyokat stb. Látja az Üdvözítőt, amint letérdel, amikor elesik, s mozdulatait azonnal ő is követi. A lelke átszenvedti az Úr szenvedéseit; borzalom járja át, ijedten felkiált, amikor bántalmazzák, s az Úr halálos szorongásait annyira átérzi, hogy ő maga is haldokolni kezd. Úgy, ahogyan főntebb leírtuk.

Az Egyház hatalma

Az orvosok, amint az önkívületben levő betegekkel tenni szokták: zörgéssel, lármával, izgatással mindenképpen igyekeztek magához téríteni – hasztalan volt. Ha azonban az egyházi főlebbvaló csak egy suttogó szóval figyelmeztette is, az elragadtatás azonnal félbemaradt. Nincs a világnak olyan hatalmassága, amely ki tudná zökkenteni; néma, érzéktelen maradt, meg se moccant, akár a halott. De az Egyháznak egyetlen szava elég hozzá, hogy a halott életre keljen. A Tournay-i püspök átruházta az egyházi hatalmat Lefebvre professzorra, tehát világi emberre, s az egyetlen szót mond: – Lujza! – s az önkívület megszűnik. A püspök visszavonta a doktornak adott hatalmat, s akkor minden erőlködés hiábavaló. Azt is meg kell említeni, hogy egyes egyházi és világi emberek – vegyest – Tournay-ban vagy egyebütt Bois d’Haine-on kívül kikérték a szokásos egyházi fölhatalmazást a megyéspüspöktől olyan napon, amikor Lujza nem volt elragadtatásban; ezek között voltak idegen papok világos civil ruhában, hogy papi mivoltukat senki nem is sejtette. Ezek a világi és egyházi emberek fölismerhetetlen ruhájukban megjelentek Lujzánál az elragadtatás napján, szólították, és ő pontosan mindig engedelmessé válnak nekik. Egyébként ilyen megfigyelésekkel és próbákkal éveken át minden pénteken kísérleteztek, és minden alkalommal bebizonyosodott, hogy Lujza az Egyház szavainak mindig engedelmessé válnak, másféle hatalmasságnak azonban soha. És éppen ebben rejlik az igazolása annak, hogy az elragadtatást természetes módon megmagyarázni nem lehet.

A megszentelt tárgyak

Amennyire engedelmessé válnak Lujza az egyházi hatóságnak, épp oly tökéletes érzéke volt minden megszentelt dolog iránt. Elragadtatása alatt mindig különbséget tett a megszentelt és meg nem szentelt dolog között. Az ajkain barátságos mosolygás vonul át mindannyiszor, valahányszor egy megszentelt tárggyal megérintik, de semmi jelet nem mutat akkor, ha a tárgy nincs megszentelve. Az idegenek, akik minden pénteki napon ott szorongtak körülötte, ezerféle módon tették próbára. Pl. valaki megérintette egy meg nem szentelt éremmel, és egy

parányi változást sem láttak rajta, akkor az illető visszahúzódott, és ugyanazt az érmet valamelyik pap titokban megáldotta, megérintették vele, s abban a pillanatban látták az ajkán a kedves mosolygást. Én magam egy megáldott fészületet adtam a kezébe, amelyben Szent Kanisius koporsójából való szilánk volt behelyezve. Azonnal a kezébe vette, megsimogatta, keblére szorította, és a mosoly egész arcán átfutott. Visszavettem a keresztet, a kezei az ölébe hullottak. Ekkor egy húsz frankos aranyat nyomtak a kezébe, az azonban a földre hullott; ugyanazzal az arannyal megérintettem az arcát, és egy vonása se rándult meg.

Lujza csak francia nyelven beszélt és értett. Elragadtatása alatt imádkoztam szír, zsidó és német nyelven. Azonnal felém nyújtotta a kezét, és a legkedvesebb mosolygással kísérte imádságomat. Imádkoztam IX. Pius pápáért. Mikor a nevét mondtam, a barátságos mosolygás szinte meglepő módon élénkült meg az arcán. Mikor francia nyelven ezeket a szavakat mondtam:

– Irgalmazz Uram Európa minden országának! – szemeiből nehéz könnycseppek csordultak az arcára.

Hasonló érdekes jelenetek voltak a következők: 14 egyén, németek, angolok, franciák voltak a jelenlevő tanúk. Mélységes csönd, néma csodálkozás ült a lelkeken, egyesek sírtak. Ekkor Lützov „Vadászat”-ából egy verset mondtam el: „Gaudeamus igitur”, aztán Horatiusból: „Aequam memento servare mentem” és más hasonló költeményeket – egy parányi változást nem láttunk. Akkor elkezdtek latinul imádkozni a délutáni vecsernyét, s abban a pillanatban felénk terjesztette a karjait s az arca ismét mosolyogni kezdett, különösen élénken mosolygott akkor, amikor a Dicsőség az Atyának stb. szókat vagy ha Jézus nevét mondtuk ki. Ilyen kísérletezéseket sokszor csináltak, különösen vadidegen nyelvekkel. Mosolygott, vagy pedig hideg maradt a szavak értelme szerint, akár spanyolul, akár olaszul, angolul vagy különböző néger tájszólásokon, arabul, szanszkrit nyelven stb. beszéltünk.

Érzéktelensége az elragadtatás alatt

Az elragadtatás idején teljesen megszűnik az érzékek működése. A szem bogara (pupilla) kitágul, a szemek tágra nyílnak, a szempillák az első percekben egy kissé mozognak még, aztán teljesen merevekké, mozdulatlanokká válnak. Még ha hirtelen valamiféle tárgyat tartanak is eléje, vagy ha erős, villanó fényt gyűjtanak is föl, sem a szemek, sem pedig a szempillának egy parányi rebbenését nem lehet észrevenni. Hasonlóképp szünetel a hallás is. Nem egyszer történt, hogy valaki, mögötte állva, váratlanul nagyot kiáltott a fülébe. Nem hallotta, zavartalan nyugalma bizonyította, hogy a hallószervekre semmiféle hatást nem gyakorolt. Az összes szervek minden érzékenysége a test minden részében teljesen szünetelt, egyet, a szemgolyó kötőhártyáját (conjunctiva) kivéve. Itt egy parányi érzékenységet meg lehetett állapítani. Ugyanis ha valaki a tenyerével hirtelen az arcához közeledett, úgy, mintha meg akarta volna ütni, akkor egy nagyon gyenge rándulást lehetett látni. Úgy látszik, hogy a hirtelen odaütődő levegő valamiféle nyomást gyakorolt a kötőhártyára, úgy, mint mikor a húsos bőrfelületet az ujjunkkal benyomjuk. Egy pillanatra megmozdult, azonban újra rögtön vissza is tért az előbbi helyzetbe.

Ha Lujza elragadtatása idején a földön feküdt, a következő változásokat lehetett rajta észrevenni. Az érzékek pangása, valamint a test egész állapota ugyanaz marad, mint előbb, az érverés azonban annyira gyenge, hogy csak a leggyakorlottabb kéz képes észrevenni. Percenkint 120-at, 130-at ver. A lélegzés annyira gyenge, hogy csak a legfeszültebb figyelemmel lehet meglátni. Mindez homlokegyenest ellenkezik az emberi szervezet törvényeivel, amennyiben a rendszeren működő testben a lélekezés és érverés párhuzamos: vagy sűrűbb, vagy ritkább. Lujzánál éppen ellenkezőleg – noha semmiféle betegség nem háborgatja, a lélekezés olyan mértékben lassodik, amilyen mértékben az érverés gyorsabb lesz. A lélekezés percenkint 18-ra, sőt 10-re csökken, míg az érverés 90-re, 130-ra emelkedik (a

rendes 72). A lélekezés csökkenésével a bőr lassankint jéghideggé válik, és hideg verejték verődik ki rajta. Aztán jó 10 perc múlva a rendes állapot lassan visszatér, az érverés az elragadtatás végén 72–75-re, a lélekezés 20–22-re emelkedik, a bőr újra friss, életeleven lesz. Végül a test lassankint egészen rendes állapotba jut, a merevség eltűnik, fejfájás, rosszullet nincs, minden a legjobb állapotban van, az arc vidám, a szemek nézése élénk és nyugodt, a szellemi erő tiszta.

Ezek a tények. És most azt kérdezzük: a természet törvényei szerint történik-e mindez, vagy pedig ellentétben van velük? A tudomány csak ezt felelheti: ellenkezik a természet törvényeivel, ez *csoda*.

Az Oltáriszentség megérzése

Meg kell még említenünk egy teljesen rendkívüli eseményt, amely szintén teljesen hihetetlen lenne, ha kétségkívül hitelt érdemlő tanúk nem bizonyítanák. D'Herbomer püspök, Mortier abbé, a bavay-i papnevelde igazgatója, Dechamps belga állami miniszter, kívülük Lujza anyja, valamint Róza és Adél nővérei voltak jelen. 1869. aug. 13-án az elragadtatás napján történt. A püspök és Mortier abbé különféle ereklyékkel kísérleteztek, Lujza arcán minden ilyen érintésnél a szokott kedves mosoly tűnt föl. Niels plébános délelőtt 10 órakor a szomszédban egy haldokló betegnél volt, akinek az utolsó szentségeket adta föl. A pap ilyenkor egy kis aranyozott ezüst edényt szokott magával vinni. Ennek egyik részében az Oltáriszentség, a másik részében az utolsó kenethez használt szent olaj van. Ezt a kis edényt selyem táskába (burza) szokták tenni. Egyházi törvény szerint az Oltáriszentséget csak betegekhez és haldoklókhöz szabad vinni. Niels meggyóntatta, megáldoztatta a beteget, föladta neki az utolsó kenetet, és abban a meggyőződésben jött el tőle, hogy a kis edényben csak a szent olaj maradt. Mikor Lujzáék háza előtt elment, az az ötlete támadt, hogy vajon miféle hatása lesz Lujzára, ha a selyem burzával megérinti. Azonban alig lépett a szobába s még két lépésre volt Lujzától, mikor az elragadtatásban levő leány teljesen szokatlan módon fölemelkedik, magán kívül van a boldogságtól és örömtől, a földre térdel, kezeit kitarja a szentségtartó felé, arcán az Istent imádó szeráf üdvözült mosolygása játszik. A pap egy lépést visszalép, Lujza térdencsúszva követi. A pap megfordul, és tovább megy a szobában, azután megáll. Lujza fölemelkedik, aztán előrehajolva, félig térdelő helyzetben, kezeit imára kulcsolva követi, s minden megállásnál imádván térdeire borul. Mikor végül a plébános elhagyja a szobát, visszaül a székre, s mint előbb, újra elmerül az elragadtatásba. A püspök azt a meggyőződését nyilvánítja, hogy a konsekrált ostyából egy kis részecske (partikula) letörhetett és visszamaradt az edényben. Visszamentek a templomba, és csakugyan az edényben egy igen kis szentostyareszt találtak. (A katolikus Egyház azt tanítja, hogy Krisztus teste a konsekrált ostyának legkisebb részecskéjében is jelen van.) Minden kétséget kizárólag valószínűnek látszott ugyan, hogy Lujza, mint messzelátó, lelki szemeivel keresztüllátott a selyem takarón és az ezüstedényen, és meglátta benne az Úr testének parányi részecskéjét – nem akarták elmulasztani az alkalmat, hogy ellenpróbát ne tegyenek. A szent edényt teljesen kiürítették, hogy a szentostyának egy paránya se maradjon benne, és egy nem konsekrált ostyát tettek bele. A szent edényt újra betették a burzába, s a templomból újra Lujza lakására mentek. Ha Lujza messzelátó, meg kell éreznie, hogy a burzában levő ezüst szent edényben konsekrált ostya, Krisztus teste van-e vagy csak közönséges ostya? A nem konsekrált ostya külsőleg, színében, alakjában, tehát természetes érzékeink szerint semmiképp sem különbözik a megszentelt, konsekrált ostyától. Ha tehát Lujza a kettő között nem tud különbséget tenni, ezt is imádnia kell, mint ahogyan az előző esetben tette. Lujza azonban az imádnak semmiféle jelét nem mutatta, arcán nem látták az öröm jelét, teljesen érzéktelen maradt, meg se mozdult. Hogy ezt a próbát újra megtegyék, a püspök engedélyével az elragadtatás két napján meglepetésszerűleg még két esetben vitték Lujzához

az Úr testét, s ő ugyanúgy imádtá, ugyanolyan kitörő örömet mutatott, ugyanolyan mozdulatokat tett, mint fönnebb láttuk.

Lujza megszűnik táplálkozni és aludni

Krisztus Urunk egy alkalommal megjelent Szienai Szent Katalinnak, és többek közt ezt mondotta neki:

Én a te életedet olyan meglepő csodákkal fogom fölékesíteni, hogy a testnek élő emberek tiltakozni fognak a bennük támadó hit ellen. Én kegyelmekkel ajándékozlak meg, amelyeknek hatását testedben fogod érezni, és te egészen szokatlan módon fogsz élni. Ugyancsak neki megjelent Szent Mária Magdolna, aki 33 éven át egy sziklabarlangban élt anélkül, hogy ételt és italt vett volna magához. Szienai Szent Katalin hasonlóképpen attól a naptól fogva sok éven keresztül egész haláláig étel és ital nélkül élt. Ezek a tények meggyőzik a mi hitünket arról, hogy Istennek van hatalma ahhoz, hogy a túlvilági élet ezen állapotát az ő kiválasztottainak már előlegezi a földi életben.

Lujza életében a következők történtek: Röviddel a sebhelyek föltűnése után azt vették észre, hogy érzéktelen maradt a legforróbb nyár égető tűzével szemben, s nem érezte a csontot összefagyasztó tél hidegét. Niels plébános nem egyszer látta, hogy forró nyári napon a déli órák tűzében a kertben ázott, a nap melegét azonban nem érezte, nem hevült, nem izzadott. Télen a kezei hidegek voltak ugyan, de a hidegség okozta fájdalmat nem érezte, vékony tübe befűzött, és úgy végezte a finom kézi munkát, mint egyébkor.

A töviskoszorú föltűnése után (1868. szept. 25.) Lujza szemeit kerülte az álom. Jó ideje már csak nagy rábeszélésre maradt az ágyban. Az éjszaka nagy részét a széken ülve töltötte, kezében az olvasót morzsolta, gondolatai az Istenhez szállottak. Végül az alvás egészen elmaradt. A plébános újra meg újra ráparancsolt, hogy az ágyban pihenjen. Engedelmeskedett, azonban aludni három év óta nem tudott.

A stigmák föltűnése óta pénteki napokon képtelen volt bármit is magához venni. A hét többi napján alig evett valamit, s azt is csak nagy rábeszélésre. Azután az étvágya fokozatosan megszűnt, úgy mint az álom, hogy végül se nem evett, se nem ivott, se nem aludott. Ennek ellenére teljesen jól érezte magát, szokás szerint dolgozott, egészsége, vidámsága, frissessége semmi kívánnivalót nem hagyott.

Lujza egész életében egyszerűen és mértékletesen táplálkozott. Egy kevés kávé vagy tej, gyenge leves, egy vékony szelet vajaskenyér, egy alma vagy más gyümölcsféle, ilyesmi volt a mindennapi tápláléka; kávé és tejen kívül egyéb italt nem vett magához. Így élt egészen a sebek föltűnéséig. Ekkor azonban változás állott be. 1871. március 30-án, a hétfőfájdalmú Szűz ünnepének előestéjén utoljára tudott valamit enni anélkül, hogy az nehezére esett volna. Március 30-ától április 9-ig nem kívánt semmi ételt, s alig bírt egy kevés vizet lenyelni. Április 9-én, húsvét vasárnap a legnagyobb erőlködések közt legyűrt egy falat kenyeret, másnap pedig egy fél almát. Kedden és szerdán képtelen volt egy kanál levest is lenyelni. Csütörtökön mindent elkövetett, hogy a hétfőn meghagyott almaszeletet megegye, azonban a gyomor nem vette be, rögtön kiadta, és néhány csepp vizet is csak a legnagyobb erőlködések közt bírt meg.

Az evésre és ivásra való képtelenség természetesen a legnagyobb aggodalomba ejtette Lujza édesanyját és testvéreit. Kínálták, erőltették minden tőlük telő erővel, hogy evés idején egyék éppúgy, mint a többiek, de bármily keveset vett is magához, a gyomor rögtön visszaadta. Niels plébános kötelességének tartotta, hogy az Egyház iránt tartozó engedelmeség alapján kényszerítse táplálkozásra. Lujza, aki az Egyház iránt való engedelmeségben a végletekig elment, követte a parancsot, noha ez sok fájdalommal járt. Megpróbált mindent, hogy édesanyjának és a plébánosnak kedvében járjon, azonban betartani semmit se tudott. 1871. május elején minden napra előírták az étkezés rendjét, azonban

Lujzát evéskor mindig undor fogta el, s a vége hányás lett. Legfeljebb 2–3 korty vizet bírt nagy erőlködéssel a gyomrában tartani. Így volt ez május közepéig. Hogy az előírt vízmennyiséget a gyomrában tarthassa, némelykor egy-két csöpp lourdes-i (olvasd: lurdi) vagy La Salette-i (olvasd: laszaletti) vizet vegyített közéje. Május végén a parancs szerint vagy egy salátalevelet vagy egy falat burgonyát, esetleg egy kanál levest vett magához. Azonban alig ért a gyomrába, iszonyú erőlködések közt ismét vissza is kellett adnia. Így ment a dolog júniusban is. Hónapokig kínozták, de közben minden lépését megfigyelték, végre meggyőződtek róla, hogy képtelenek rajta változtatni: Lujza tényleg képtelen enni – tehát békében hagyták. Mivel pedig a mellett a legjobb egészségnek örvendett, szorgalmasan dolgozni tudott, vidámsága és frissessége se hagyott kívánni valót – az aggódó édesanya is megnyugodott. Sőt annyira erejénél volt, hogy az egész napi dolog után az éjjelt arra szánta, hogy a falu minden betegjét ő gondozta, reggel pedig, kimerülést nem érezve, úgy állott kezében a munka, mint azoknak, akik az egész éjszakát átaludtak.

Táplálási kísérletek

A sokféle próba közt, amelyre ez az újabb esemény alkalmat adott, el kell mondanunk a következőket:

Lujza mindennap áldozott, de az Oltáriszentség kenyérszíne ránézve nem jelentett táplálkozást. Az átváltozás után a kenyér nem kenyér többé, hanem Kriszus igazi teste, a kenyérnek csak a külső színe, íze és alakja a régi. Egyesek aztán arra a gondolatra jutottak, hogy Lujzának táplálékul nem konszekrált ostyát adnak. Niels plébános 1871. aug. 12-én több tanú jelenlétében a szentmise után lakására hívta Lujzát, és megparancsolta neki, hogy a konszekrált ostyához hasonló nem szent ostyát vegyen magához. A szónak engedelmeskedett, azonban csak nagy erőlködéssel tudta lenyelni, és néhány perc múlva kínzó benső fájdalmak nyomai látszóttak az arcán. A zsebkendője után nyúlt, és egy kis nyálkás folyadékot hányt ki. Niels megkérdezte, hogy honnan származik ez a folyadék, ő pedig azt felelte, hogy 48 óra óta semmit sem ivott. Majd pedig azt mondta: Úgy érzem, mintha a gyomromban valami piszok volna, amelytől mindenáron szabadulnom kell. Egy ideig erőltette a hányás, azonban, semmit sem volt képes kiadni. Niels még néhányszor próbálkozott, az eredmény azonban mindig ugyanaz volt.

Ha eszem – mondta – gyomorfájást érzek, s ha mindentől megszabadultam, az undornak is vége van, míg azelőtt a testi rosszullet és a hányás után tovább is beteg voltam.

1871. szept. 2-án Ponceau (Ponszó) tournay-i püspöki helynök, továbbá P. Seraphin és Niels plébános jelenlétében még egy utolsó próbát tettek. Ponceau egy csésze megcukrozott tejes teát és egynegyed uncia kenyeret tett Lujza elé, hogy igya meg. Lujza ivott belőle, azonban mintha bele akart volna szakadni a fájdalomba. A kályha mellett levő szenes kannához kellett sietnie. Ponceau ráparancsolt, hogy kövessen el mindent, hogy a tea a gyomrába maradjon. Lujza minden erejével igyekezett visszatartani a hányást, s egy-egy kis időre sikerült is, de a természet ellen való küzdelem iszonyúan megviselte szegénykét, egészen beteg lett. Ponceau 3/4 órai próbálkozás után végre abbahagyta a küzdelmet, mert hiszen a dolog veszélyessé is válhatott volna, amennyiben a nagy erőlködésnek vérömlés lehetett volna a következménye, amint az néhány év előtt egy stigmatizált karmelita apácával történt, akit Lujzához hasonlóan ilyen próbára tettek. 1871. március 30-tól Lateau Lujza étel és ital nélkül élt tovább 1883-ban bekövetkezett haláláig.

Lujza külső és belső élete

Rohling könyvéből vesszük át a következőket: Lujza külső és belső életéről nagyon keveset tudunk, s csak egyes vonásokat mutathatunk be, mivel állandóan azon iparkodik,

hogyan szem előtt ne legyen, hogy ne az emberek, hanem az Isten ítéljen fölötté. Mint gyermek, az otthoni csendben megtanulta a szokott imádságokat, a vasárnapi hitoktatás és az istentisztelet kiegészítették az édesanya tanításait. Már egészen kicsiny korában feltűnt, hogy nem csak a reggeli és esti imádságokat végezte szokatlan buzgósággal, hanem napközben, sőt dologközben is nagy öröme telett az imádkozásban. Úgy vonzódott az Istenhez, mint mikor a gyermek odabujik az édesanyjához, és szorosán átöleli a nyakát, tudva azt, hogy az édesanyjánál senki a világon jobban nem szereti, és senki jobban meg nem védelmezi. Édesatyját az ő tiszta imádsága szabadította ki a tisztító tűzből. A gyermek – saját vallomása szerint – látta, amint atyja lelke a menyországba szállott. Az imádság áldozatos szeretetét korán kiterjesztette már a bűnösökre. Az a gondolat, hogy ezek a szerencsétlenek vétkeik által örökre elkárhozhatnak, könyörgésre ösztönözte, hogy bár a Mindenható ihletné meg szívüket és törné össze makacsságukat.

Még mélyebb rajongással csüngött a szenvedő Úr Jézuson. Már jóval első áldozása előtt naponta elmélkedett róla, noha arra soha senki nem tanította. Jézus és Mária nevét mindig mély áhítattal említette. Egy öreg anyóka, aki gyermekkorában sokat foglalkozott Lujzával, ezt mondotta róla: nagyon szerette édesanyját; testvérei iránt a legnagyobb gyengédséggel viseltetett; kedves és figyelmes volt mindenkire, akihez közel jutott; szerette a csendet és magányosságot; értelmessége és okossága meghaladta a korát; mélyen tisztelte a szenvedő Megváltót; gyakran eljárt a Kálváriára; mindennapos volt a szentmisén, és nagyon régóta naponta elimádkozta a szentolvasót.

Első szentáldozását 1861-ben, 11 éves korában végezte. A nagy koleráig két hetenkint járult az Úr asztalához, attól kezdve minden héten, 1868. pünkösdjétől kezdve minden nap. Ugyanebben az évben belépett Szent Ferenc harmadik rendjébe, s a fogadalom letétele napján jelentkeztek testén a sebhelyek, noha egyáltalán tudomása se volt róla, hogy annak a szentnek gyermekei közé lépett, aki maga is hordozta testén Krisztus sebeit.

Lujza egész életében befelé élt. Stigmatizálása óta a belső összeszedettség lényegesen emelkedett, s az Istennel való egyesülése napról-napra erősebb lett, noha állandóan nehéz munkával volt elfoglalva. A szórakozást nem kereste, hanem imádkozó és dolgozó egyéniségében csodálatosan egyesült a Mária és Márta személye. A dolgát és pontosságát mindenki dicsérte, pedig ha dolgozott is, lelkét az Isten foglalta le. Nem egyszer ráparancsoltak, hogy szórakozzék. Engedelmeskedett, de az Isten vonzotta magához, mint a mágnes a vasat. Ez az engedelmeség akaratan kívül távoltartotta volna az Istentől, az Úr azonban eléje jött, és annál jobban vonzotta magához. Mennél közelebb jött a péntek, annál mélyebb a lelki összeszedettsége. Az arca olyankor olyan szép, oly égi bájosság ömlik el rajta, mintha angyal volna, s az ember önkéntelenül arra gondol, hogy mily csodálatosan széppé teszi az embert az Istennel való társalgás közelsége.

Irtózása a külvilágtól

Mindig pirult, és szorongatás fogta el, ha az emberek kérdéseikkel faggatták, s a lelkét fürkésztek. Csak a kötelességtudás érzetéből adott feleletet bíráinak. Szinte halálos fájdalmat érzett, mikor mások, különösen nagy és előkelő emberek megkülönböztető figyelmét és előzékenységét látta. A tournay-i püspöknek és a mechelnai érseknek nem egyszer könyörgött, hogy rejtse el az emberek elől.

– Szeretném, ha péntek volna újra, de valahol másutt, nem tudom hol – mondotta Nielsnek – mert itt nagyon nehéz nekem.

Egy alkalommal a tournay-i szeminárium rektora, Haller kanonok ment hozzá vizsgálatra.

– Miféle világosság az, amely az elragadtatás elején látszik? – kérdezte Lujzától.

– Az Isten jelenléte valami nagy érzéssel hat reám, úgy hogy nem tudom hová legyek?

Olyan nagynak látom az Istent és olyan parányinak érzem magamat, hogy nem tudom, hova

kellene elrejtőznöm. Ennek a nagy fényözönnek feltűnése után egy másik fény jelenik meg, amelyben Krisztus szenvedését látom. Ebben a fényben megmutatja Isten Krisztus Urunk szenvedését, keresztútját, hogy általa engem – én így gondolom, – bátorítson, hogy a magam és mások bűneiért szenvedjek, és hogy Istent és felebarátaimat jobban szeressem.

Egy más alkalommal P. Seraphin passzionista atya kérdezte, hogy miféle fényesség az, amit először lát.

– Nem olyan fényesség az, mint amit az ember szeme szokott látni, mint mikor pl. a villám fényét látjuk. Ennek a fénynek nem látom a végét, csak az Isten nagyságát és a magam kicsinységét. Később így folytatta: – Nem tudok egyebet mondani, csak azt, hogy ha az elragadtatás megkezdődik, egy másik világban érzem magamat. Olyan fény vesz körül, amely elválaszt a földi dolgoktól. Ott érzem magamat az Istennél, teljesen nála vagyok, nem választ el tőle semmi, és képtelen vagyok más valamivel foglalkozni. Ebből megérthetjük azt a nagy lelki fájdalmat, ha engedelmességből kénytelen az elragadtatást elhagyni. Ha gyakran szólítják, fokozódik a fájdalma, s a teste láthatólag elgyengül. Egy teológus, a vizsgálóbizottság tagja, egy elragadtatás alkalmával, 1–2 óra alatt legalább százszor szólította. Mindig azonnal engedelmeskedett, de végül holtra fáradt.

A passzionista atya megkérdezte Lujzát, hogy fél-e akkor, ha a fényesség megjelenik?

Igen! – mondotta – félelmet, valamiféle borzadályt érzek, de ez csak néhány pillanatig tart, aztán a félelem megszűnik s teljesen nyugodt vagyok. Azt is mondotta, hogy az előbb említett két fényesség közt különbség van: az első szebb, nemesebb, a másikban látom Krisztus Urunk életét és szenvedéseit.

Kérdezték, hogy milyennek látja? Ezt felelte:

– A jelenetek gyorsabban és tisztábban vonulnak el, mintha testi szemeimmel látnám.

Szól-e hozzád Jézus? – kérdezték.

– Nem! semmit sem szól. Csak látom.

Később a helyzet változott. Amint mondá, Krisztus többször ránézett, és szólt hozzá. Ezek a szavak igen mély hatással voltak Lujzára. Hogy azonban miket mondott az Úr, nem került nyilvánosságra, a tournay-i püspök nem bocsátotta köztudomásra. Ez csak később, alkalmas időben történhetik meg.

Nem állott a gonosz lélek befolyása alatt

Egy másik esetet is érdemes följegyezni. A bizottság tagjai azt akarták Lujzával elhíttetni, hogy az ördög befolyása alatt van, és csak játékszere az a gonosz léleknek. Lujza engedelmeskedni akarván, kész volt a vizsgálatnak alávetni magát, noha a lelke hevesen tiltakozott ellene. Ebben a rettenetes küzdelemben (1869 augusztus havában), amikor a bizottság kegyetlen megaláztatását hősi megadással kiállotta, megjelent neki az Úr, részvétellel tekintett rá és így szólt:

– Gyermekem! miért veszted el bátorságodat?

A nyugalma azonnal visszatért, s az a félelem, hogy a gonosz lélek játékszere lehetne, egyszer s mindenkorra megszűnt. 1873. május 3-án újra megjelent a püspök előtt, és mély alázatossággal, de teljes nyíltsággal kijelentette, hogy látomásai Istentől származnak.

A szenvedések szeretete

Azok közül, akiknek a világ szobrot állított, egyetlenegy sincs, aki szenvedni kívánt volna. Hemegau polgármestere kérdezte egyszer Niels plébánostól:

– Plébános Úr! csak azt az egyet szeretném tudni, hogy kérte-e Lujza az Istent azért, hogy szenvedhessen?

Niels biztosította, hogy az valóban úgy van. Lujza gyermekkorától megszokta a szenvedést, azért úgy nézte a fájdalmakat, mint Isten ajándékait. Imádkozott azért, hogy szenvedhessen, és ha a fájdalmak rája szakadnak, sohase bánkódik azért, hogy kérte. Hősi lélekkel veti magát alá a szenvedésnek, és mintegy magához öleli a keresztet és szenvedést. Ez a legtökéletesebb bizonyossága annak, hogy Lujza valóban igazán nagy lélek.

Pater Seraphin kérdezte egyszer tőle, hogy milyen különös nagy kegyelmet kért az Istentől?

– Az én életem legnagyobb kérése az volt – mondotta –, hogy másokért szenvedhessek. Most is csak azt kérem, hogy az Isten szent akarata teljesedjék rajtam, még ha még egyszer annyit kellene is szenvednem.

Folignoi Angela azt kérte egyszer a Boldogságos Szűztől, hogy eszközölje ki neki azt a kegyelmet, hogy a vele történt csodálatos dolgokat félre ne ismerje, és az emberek se értsék félre. Az Úr meghallgatta kérését és a következőket mondotta neki:

– Nem fogsz tévedni, és senkit sem fogsz megtéveszteni, mert olyan jelet adok, amit a gonosz lélek sohasem képes utánozni. Ez a jel az lesz, hogy belső vágyódást érzel arra, hogy az irántam való szeretetből fájdalmakat és megaláztatást szenvedj, hogy a szenvedésekben épp oly örömedet találj, mint mások, ha külső megtiszteltetés éri őket.

Lujza a fájdalom keresztútján járt. Fölösleges ismételni, amit sebeinek vérzéseiről és egyéb gyötrődéseiről már elmondottunk. Gonue dr. a falu orvosa a sebek föltűnésekor ezt mondotta:

– Ha a vérvesztést nem tudjuk megállítani, s ha az elragadtatás állapotát nem leszünk képesek megszüntetni, ha Lujza tovább is 12 óra hosszát érzéktelenné válik – meg fog örülni. Azonban a vérzés immár öt esztendő óta tart, szintúgy az elragadtatások, és Lujza nemcsak hogy meg nem örült, de még csak ideggyenge se lett. Szombattól csütörtök estig többet dolgozik a varrógépen, a kertben, a háztartásban, mint a többiek összevéve, s nemcsak hogy nem alszik, hanem azonfelül még a betegeteket és haldoklókat is ápolja. És milyen türelemmel és vidámsággal viseli leírhatatlan fájdalmait. Soha egy panaszszó nem jön az ajkára, az arca mindig elégedett, és senki se sejtí, hogy ez a lélek tele van fájdalommal.

A bűn adóját szenvedéseinkkel törlesztjük le, akár ezen a világon, akár a másvilágon. Vannak azonban olyan lelkek, akik másokért szenvednek. Az egész világért Krisztus Urunk szenvedett, azonban vannak olyan lelkek, akik részt kérnek Krisztus szenvedéseiből. Ezek a jóindulatú emberek kerülnek a halálos bünt, s megvan bennük a jószándék, hogy Istenért szenvedjenek. Azonban mekkora különbség van köztük és Lujza közt, ha egyszer a szomorúság éjébe belejutnak. Úgy találják, hogy akkora fájdalmakat lehetetlen elviselni, és se vége, se hossza a panasznak és siránkozásnak. Isten ellen ugyan nem zúgolódnak, de terhei önmaguknak is, meg a körülöttük levőknek is. Gyóntatóatyjukat ostromolják és zaklatják fájdalmaik fáradhatlan hánytorgatásával, és valóságos könnyzárpor követi a százszor elismételt panaszkodást. Ezek hol szelíden, hol komolyan és szigorúan állítják szemük elé mindazt, amit hitünk a szenvedések elviseléséről tanít. Minden hasztalan. Végül is el kell őket utasítani. Mennyire más a helyzet Lujzával. Niels plébános eskü alatt jelentette ki, hogy Lujza a fájdalmak miatt ő előtte soha egy könnycseppet nem hullatott, és soha nem panaszkodott. amikor ráparancsolt, hogy vallomást tegyen, egyszerűen, sóhajtás nélkül megmondotta, hogy testileg és lelkileg sokat szenved. Ha a vizsgálóbizottságnak szüksége van ilyen vallomásra, megteszi, de csak azért, mert kötelessége, röviden, nyugodtan, tárgyilagossággal, zokogás és könnyek nélkül, úgy, mintha egy harmadik személyről volna szó. Pénteken karjaiban és kezeiben gyakran oly irtózatot érez, mintha minden csontja összetörné, és mintha minden idegszálát tépnék. Még ezeknél is nagyobbak a lelki fájdalmak. A vigasztalanságnak gyakran egész sivataga szakad rája, amelyet alig érzett még emberi szív. A kétségbeeséstől lehetne féltetni, ha ezt lehetlenné nem tenné az Isten és felebarátai iránt érzett szeretete. Sokszor úgy ül a széken, mint a fájdalom márványba faragott

szobra. Mintha a keresztre feszített Jézust nézné ilyenkor. Mi el se tudjuk képzelni, hogy a lelkekben miféle fájdalmak dűlnak. A szentek érzékenysége annyira finom, hogy ezer és ezer dolog mélyen megsebzi őket, amiket mi talán alig vennénk észre. Múltjuk apró hibáin, a világ apró bűneinek látásán mi napirendre térnénk, az ő szívük azonban a kínpadon vonaglik. Egy ilyen iszonyú teher érzése alatt mondotta egyszer Lujza lelki atyjának:

– Atyám! Nagyon számítok az Isten irgalmára, különben nem tudnám, hogy mibe kapaszkodjam.

A szentáldozás hatása

Ezt a képet ki kell még egészítenünk. Lujza bekapcsolódása az Oltáriszentségbe teljesen titokzatos. Nem értjük meg, hogyan élhet táplálék és alvás nélkül akkor, amikor a legkiválóbb orvosok szerint a világon senki se kívánhat az övénél jobb egészséget. Mi ennek a forrása? Minden bizonnyal a Mindenhatónak az a hatalma, amely a föltámadottaknak táplálék és alvás nélkül életet ad. A közelebbi forrás azonban a szentáldozás és az elragadtatás állapota.

Az elragadtatás alkalmával – mondotta Lujza – teljesen megsemmisülök az Istenben; a szentáldozásban azonban inkább én bírom Őt. Az elragadtatás alkalmával az Isten lesz a léleknek temploma, míg a szentáldozásnál a lélek válik templommá, amelynek az Isten a lakója. Az elragadtatás kiváltképpen a szeretetet lobbantja lánggra, a szentáldozás a szereteten kívül a léleknek is erőt ad, a test is meggyógyul tőle, hogy az ember egyidőre nem érzi se a testet, se annak fájdalmait. Aztán még hozzátette: Az áldozás után az erőm fogyóban van, annál gyengébbnek érzem magam, minél távolabb vagyok az áldozástól. A szentáldozás után úgy érzem, mintha átalakultam volna Jézus Krisztusban, és szeretetem főleg az Úr emberségére irányul, azután valami melegség jár át, és oly nyugodtnak érzem magamat, amilyen sohase voltam akkor, amikor még enni és inni tudtam.

Az elragadtatásra visszatérve, a következőket mondotta:

– Az elragadtatás után testem sokkal kevesebbet szenved, mint azelőtt, úgy hogy az elragadtatás minden addigi szenvedést megszüntet, és egy idő óta erősebbnek is érzem utána magamat. Az elragadtatás után a testem nem olyan, mint azelőtt volt, hanem hasonlít a szentáldozás utáni állapothoz, azonban az áldozás után mégis erősebb vagyok, mint az elragadtatás után.

Olyan napokon, mikor Lujza nem áldozik, szemmel láthatólag gyengébb, és többet szenved, mint mikor áldozhatik. Ennek megállapítására a vizsgálóbizottság kényszerítette, amikor kísérletképpen ismételten eltiltották a szentáldozástól. Szienai Szent Katalin, Limai Szent Róza, Flüei Boldog Miklós¹ és több más szent éveken keresztül természetes táplálék nélkül éltek, és csak az Oltáriszentséget vették magukhoz. Azonban a szentek életében ezek a külsőségek Isten előtt mindig legjelentéktelenebbek. Mi a magunk részéről tele vagyunk csodálkozással, ha ezeket látjuk vagy halljuk, azonban a paradicsomban éreznénk magunkat, ha a lelkeknek azt a szépséget láthatnánk, amely előmlik rajtuk.

Három ajándék

Lujza kora ifjúságában három kegyelmet kapott: szemlélte az Isten közvetlen jelenlétét, azután Krisztus szenvedéseit s végre különös módon részesült az Oltáriszentség áldásában. Nagy kiváltságok! s mindezeket változatlan alázatossággal és szerénységgel fogadta. Ha valakitől ajándékot kért, csak azt kérte, hogy imádkozzék érte, s ha egy pap megígérte, hogy szentmiséjét érette fogja bemutatni, gazdagabbnak érezte magát, mint a koldus, akinek királyságot ajándékoztak.

¹ Azóta már szentté avatták.

A sebhelyek föltűnése óta nem egyszer szenvedett a gonosz lélektől is. Amint Imbert dr.-nak maga is elmondotta, egy hónapon keresztül naponta kidobta őt ágyából. 1868. december 18-án pénteki napon, amikor Gravez namuri püspök és P. Seraphin meglátogatták, elragadtatása végén egy láthatatlan kéz a székről a püspök lábai elé hajította. Keresztjelet tettek a homlokára, és újra teljesen nyugodtnak érezte magát. Ekkor beszélni akart, s mikor egyedül maradtak, elmondotta, hogy a gonosz lélek támadta, és kegyetlenül bántalmazta. Egyébként ez volt az egyedüli eset, amikor az elragadtatás után mások jelenlétében szenvednie kellett.

Lujza minden szenvedést csöndes megadással viselt, és csak akkor beszélt róla, ha a törvényes felsőbbség erre kényszerítette. A péntek közeledését nem kívánta, és kérte az Istent, hogy mentse meg minden megkülönböztető jelenségtől, elragadtatástól és a sebektől, amelyek a figyelmet reá irányítják és csak egyet nem kért, azt, hogy a fájdalomtól megszabaduljon. 1868. június 12-én, amikor kezein a nagy vérömlést látta, azt remélte, hogy a sebek eltűnnek, azonban hozzátette: „legyen úgy, amint Isten akarja.” Néhány hónappal később nem véreztek a sebek. Benső örömet érzett, s azt hitte, hogy az Úr végre meghallgatta könyörgéseit. Rendkívüli állapotát, amelyet mindig betegségnek nevezett, a legnagyobb keresztjének tartotta. Az volt a legnagyobb kívánsága, hogy róla senki tudomást ne vegyen, s ő se tudjon arról, amit róla mondanak. Egyébként pedig mindenben az Isten akaratát kívánta teljesíteni. Sok megaláztatásban és kellemetlenségben volt része, de azt mind szívesen viselte, sőt Isten ajándékának tartotta.

Lujza az emberek előtt

Lefebre professzor Lujza külső megjelenését egy orvosi tanulmányában így írja le:

– Egy kissé magasabb a közepesnél. Arca kerek, arcbőre tiszta és halványpiros, szemei kékek, tiszták és ragyogók, mint a kristály. Szája kicsi, fogai fehérek és rendkívül szépek: szóval egész megjelenése kellemes és értelmességre vall. Szervezete nem éppen erős, de teljesen ép és egészséges, mint azoké, akik kora ifjúságuktól fogva erős testi munkával foglalkoznak.

Jelleméről ugyancsak Lefebre dr. a következőket írja:

– Lujza erkölcsi szempontból egyszerű, nyílt, szinte azt lehet mondani: átlátszó lélek. Kérdéseimmel nem egyszer próbára akartam tenni őszinteségét, és mindenképp azon mesterkedtem, hogy ellenmondásba keverjem – de sohase sikerült. Egy nap, mikor az elragadtatásnak vége volt, megkérdeztem tőle hogy mit látott? Röviden elmondotta Urunk kínszenvedésének jeleneit, amint szemei előtt elvonultak. Kérdeztem tőle, hogy vajon az Üdvözítő nem mondott-e valamit? Nem – felelte – én nem hallottam semmit. Csodálkoztam, és lehetetlennek mondtam, hogy míg az Úr Jézus kínszenvedése alatt többször szólott az apostolokhoz és a zsidókhoz, ő ezt nem hallotta. – Nem – mondtotta – én nem hallottam semmit. Későbbi időben többször visszatértem erre a kérdésre, és minden áron el akartam vele hitetni, hogy az Úrnak mégis csak kell majd hozzá szólani – sohase kaptam más feleletet. Lujza szereti az egyedüllétet és a hallgatást. Csodálatos látomásairól soha senkivel, még legkedvesebb barátnőivel sem beszélt (kivéve persze a hivatalos vizsgálóbizottságot) pedig nagyon szerette őket. Messzemenő szorgos kutatásaim alapján mondhatom, hogy az elragadtatásokról, a sebekről az ő kis baráti körében sohase beszélt, ezt a tárgyat nem is érintette, sőt édesanyja és testvérei előtt se említette. Ez az ő külön világa volt, ebben ő maga egyedül akart élni, és senki előtt felfődni nem akarta. Viszont Lujza jelenlétében ők se beszéltek róla soha.

Egyébként egész lényét nyugodt vidámság fogta át. Nem egyszer a legnehezebb körülmények közt is bizonyosságot tett bátorságáról, határozottságáról, türelméről és kitartásáról, ami mind az ő jellemének nagyságát bizonyítja. 1868 november havában

idősebbik testvére nagyfokú ideglázban súlyosan megbetegedett. Ugyanakkor édesanyja tüdőgyulladásban feküdt, s egyszerre mindenféle baj és nélkülözés szakadt a családra. A nagyobbik testvér reggeltől estéig dolgozott, hogy a legszükségesebbeket az egész család számára betermesse, a betegápolás gondja pedig Lujzára nehezedett. Egy egész hónapon keresztül éjjel-nappal a betegek körül volt, türelmét nem vesztette el egy pillanatra sem. Elviselte a beteg édesanya szeszélyeit, indulatoskodásait, aki hűséges ápolójának még azt is szemére vetette, hogy a család minden szerencsétlenségeinek ő, Lujza az oka. Ebben az időben gyakran láttam Lujzát, s mondhatom, hogy minden nehézséget, fáradalmat, az álmatlan éjszakák minden terhét ugyanazzal a vidám, nyugodt, békés egyformasággal hordozta.

Egyébként azonban Lateauné egészséges állapotában a legszebb tanúbizonyságot tett Lujzáról, amikor azt mondta, hogy leányában egyetlen hibát nem ismer, és egész életében mindig megvolt vele elégedve. – Az én leányom jámborságban, vallásosságban, az Egyház törvényeinek betartásában soha egyetlen hibát nem követett el. Házasságra sohse gondolt, s teljesen ártatlan. Mily szép tanúság ez attól az édesanyától, akinek leánya az Egyház megdicsőüléséért hullatta véréét.

1874. májusában Lujza édesanyja meghalt. Őt is, a másik két leányt is mindenki jámbor, jóra való népeknek ismerte. A sok látogatást, amelynek házuk színhelye volt, nagy szerencsétlenségnek tartották, és semmit se kívántak jobban, mint azt, hogy csöndesen, maguknak élhessenek. Ezt a kívánságot mindenki könnyen megértheti, ha elgondolja, hogy mennyi alkalmatlanság volt ez a szegény, valamikor teljesen ismeretlen családra, és nem is csodálhatja senki azt sem, ha a szakadatlanul jövő-menő idegeneket hidegen, talán csöndesen zúgolódva is fogadták. Egészen természetes volt tehát, amikor az özvegy és leányai forró könnyeket sírva borultak a tournay-i püspök lábaihoz és könyörögtek neki, hogy szüntesse meg ezt a szakadatlan zaklatást, hogy kicsi házuk lehessen újra olyan, amilyen volt, a békességnek és nyugalomnak tanyája. Pénzt, ajándékot soha nem fogadtak el, ilyesmit még csak említeni se lehetett előttük. Sőt még a kegytárgyakat: rózsafüzért, képeket stb. is visszautasították, mintha attól féltek volna, hogy a látogatók ezáltal még jobban fölszaporodnak. A családnak a házikón és kertecskén kívül egyáltalán semmiféle vagyona nem volt; a három testvér napszámból és varrásból tartotta fenn magát. Kézimunkájukat néha egyes jámbor hölgyek megvásárolták. Édesatyjuk kevéssel Lujza születése után 28 éves korában elhalt. Eleinte nagy nyomorúságban éltek, és jelenleg is csak annyijuk van, hogy kezük munkája után szerényen és tisztességesen megélhetnek.

Az orvostudomány és vallástudomány ítélete

Amint már említettük, 1870-ig körülbelül 400 szakember vizsgálta, ellenőrizte, igaznak találta, és meg nem cáfolta azokat a tényeket, amelyeket eddig leírtunk. Itt természetesen nem fontos, hogy tanúskodásuk együtt, vagy külön-külön történt, a legfontosabb az, hogy a szemtanúk véleménye lényegesen nem különbözött egymástól.

Mivel az eset a sajtó akkori fejlettségénél fogva óriási föltűnést keltett, az egyházi hatóság se mehetett el mellette hallgatva, hanem hivatásának tartotta, hogy az összeállítandó bizottság orvosokból és teológusokból álljon. – Természetes, hogy az orvosok közé a belga liberális, vagyis nem katolikus egyetem tanárait is meghívták.

A bizottságot a tournay-i püspök kérte fel, mint akinek az egyházmegyéjében Bois d’Haine fekszik. 1868. szept. 8-án ült össze és egy évnél tovább működött. Egyházi részről Ponceau püspöki helynök, P. Huchant (olv.: Hüsán) redemptorista, P. Seraphin passzionista atyák, az orvosok közül Lefebvre dr. a löweni egyetem orvostanára, Dechamps belga államminiszter, a mechelni érsek testvére, kívülük sok orvos és hittudós voltak a bizottság tagjai.

A megalakult bizottság Bois d'Haine-ban Lefebre dr. elnöklete alatt kezdte meg a vizsgálatot. Lefebre dr. bevallotta, hogy azzal a meggyőződéssel jött Bois d'Haine-ba, hogy ott valamiféle jámbor csalásról lehet szó, amelyet neki, mint hívő katolikusnak és mint orvosnak a tudomány nevében és érdekében kötelessége leleplezni, s ezért a vizsgálatot a legnagyobb szigorúsággal és lelkiismeretességgel kell végrehajtani. Amikor azonban Lujza jellemét, valamint egész környezetét megismerte, a szélhámosság gyanúja eloszlott előtte. A fiatal leány természetessége, egyszerűsége, nyíltsága meggyőzte őt arról, hogy a csalásra képtelen; az események közelebbi vizsgálata szintén arról győzték meg, hogy itt szemfényvesztésről szó se lehet.

Először az orvosi bizottság véleményét adjuk elő rövid szavakkal. Az orvosi bizottság minden rendelkezésre álló eszközzel arra törekedett, hogy a jelenségeket a természet törvényei alapján magyarázza meg, és kimutassa azt, hogy Lujza állapota miféle természetes betegség következménye.

A vérzések természete

Ha a stigmákat (sebeket) és vérzéseket az emberi testen előfordulni szokott vérzésekkel összehasonlítjuk, csak önmagukból meginduló, önerejű (spontán) vérzésekről beszélhetünk, vagyis olyanokról, amelyek önmaguktól indulnak meg, és nem külső behatások következményei. A vizsgálatok ugyanis kétségkívül azt igazolják, hogy Lujza sebeit nem külső eszközök: kés, ütés, vágás stb. okozzák, mert hiszen a stigmák természete alapján ilyesmiről beszélni se lehet. Spontán, önmaguktól meginduló vérzések az emberi testben csak ott keletkezhetnek, ahol a véredények falai ezt megengedik, ti. oly helyeken, ahol a szövetek, amelyek a véredényeket takarják és védik, kevés ellenállást fejtenek ki. Ilyen maguktól elinduló vérzések a gyomorban, a légcsőben, a tüdőben, a szájban, az orr belsejében szoktak gyakran előfordulni. Azonban a nehéz mindennapi munkától megvastagodott talpon vagy tenyéren sohasem fordulhatnak elő.

A magától meginduló vérzés mindig bizonytalan, hogy mikor kezdődik és mikor végződik. Lujza sebeinek vérzése azonban szabályszerűen mindig pénteken kezdődik és gyakran teljes 24 órán keresztül tart. Továbbá: a spontán vérzés előtt és után a vérömlesztő véredényeknek betegnek kell lenni. Lujza véredényei ellenkezőleg mindig egészségesek.

Az egészséges testnél a vér sohasem képes áttörni az egészséges, meg nem sértett bőrfelületet, mivel az egészséges vérben a folyékony véresejteken (plazmán) kívül nagyszámú vörös és fehér vértestecskék vannak, s ezek erőszak nélkül nem képesek áttörni a bőrfelületet. A maguktól meginduló vérzéseknél nagyrészt csak vörösszínű sejteket találunk, tiszta vért azonban csak akkor, ha a véredények valósággal átszakadtak. Lujzánál másként van a dolog: a véredények teljesen sértetlenek, a bőrfelület mindenkor olyan egészséges, mint a test egyéb részein. Továbbá: Lujza kiömlő vére teljesen egészséges, a véresejtek (plazmák) minden alkatrésze, a piros és fehér vértestecskék arányosan megvannak bennük.

Lujza vérvesztésének természetellenes voltát bizonyítja a vérzés bősége. Nincs olyan ember, aki bele ne pusztulna a vérvesztésbe, ha azt pótolni nem tudja, s ennek annál inkább be kell következni akkor, ha, mint Lujza, egyáltalán semmi táplálékot nem vesz magához. Lujza azonban a bámulatos vérvesztés ellenére is teljesen jól érzi magát, sőt elég erős arra, hogy a legfárasztóbb mezei munkát is végezze.

Ezek után világos, hogy a stigmákat természetes okokból nem vagyunk képesek megmagyarázni. Az orvosi tudomány a stigmáknak megfelelő betegséget egyáltalán nem ismer. A csodálatos sebek nem eddig ismeretlen betegségekből származnak, hanem közvetlenül magától az Istentől, aki az ő kiválasztottjait így jutalmazza, vagy így teszi nemesebbé, hogy a többi embernek épülésére vagy figyelmeztetésül szolgáljanak.

Az elragadtatás orvosi szempontból

Ahogy az orvosi tudomány természetes okok alapján nem képes a stigmákat megmagyarázni, szintígy rejtély marad előtte az elragadtatás is. Kétségkívül vannak különféle betegségek, amelyek az idegrendszer beteges elváltozásából származnak, s az elragadtatás önkívületi állapotával bizonyos határig összehasonlíthatók, ilyen az eskór,² idegrángatózás, nyavalyatörés,³ továbbá a méhgörcs (hisztéria) sokféle fajtája. Az idegrángatózásnál, amelyhez a nyavalyatörést is számíthatjuk, az érzékek és a lélek működése teljesen megszűnik, olyannyira, hogy amikor a beteg magához tér, annyira ki van merülve, hogy előbbi szenvedéseiről semmit se tud. Lujzánál másként van a dolog: az elragadtatás idején nagyszerű lelki tevékenységet fejt ki, és míg a nyavalyatörős görcsösen összeszorított kezekkel, visszataszító külsővel fekszik előttünk, Lujza arcának minden vonásáról azt látjuk, hogy lelke az elragadtatás alatt egy csodálatos világban élt.

A nyavalyatörés időközönként visszatérő betegség ugyan, de sohasem szabályszerűen ugyanabban az időben ismétlődik meg, míg Lujza elragadtatása minden pénteken pontosan ugyanabban az órában kezdődik.

A méhgörcs (hisztéria) vagy öröklött betegség, vagy pedig az arra hajló egyének hibás, elkényeztetett nevelésének következménye. A formái különbözők, de valamennyi megegyezik abban, hogy az idegrendszer tönkrement, s a vele összefüggésben levő erkölcsi erők felmondták a szolgálatot.

A hisztériák jellemző tulajdonsága, hogy minden iránt mód felett érzékenyek, minden szíre-szóra elájulnak, a testük gyatra, kimerült, a szellemi képességeik gyengén fejlődtek, mindenben az idegek uralkodnak. Ehhez a betegséghez járulnak a lármás idegrohamok, a rettenetes vonaglások. A beteg egész teste természetellenes irányokban összegömbül, az arca földuzzad, a fogai vacognak, a test minden izma mereven összehúzódik.

Azt hisszük, fölösleges a szembeállítás. Lujza nem volt hisztérika. Szülei egészséges, izmos, dolgozó munkások voltak. Ő maga nyomasztó szegénységben nevelkedett föl, s minden inkább volt, mint idegbajos. A méhgörcs minden előfeltétele hiányzott nála, s aki elragadtatásában látta, tisztában volt vele, hogy állapota nem idegroham.

A szemfényvesztés lehetetlensége

Az eddigiekből világos, hogy se a sebeket és vérzéseket, se pedig az elragadtatást lehetetlen természeti törvények alapján megmagyarázni.

Az még a kérdés, hogy az ismertett jelenségek valósággal külső beavatkozás nélkül álltak-e elő, vagy pedig valamiféle csalás rejlik mögöttük, egy jól betanult komédia, amit Lujza anyja és testvérei segítségével minden pénteken eljátszik a nagyszámú, egymás hegyén-hátán tolongó, pompásan fölültetett nézőközönségnek.

Hogy erre a kérdésre felelhessünk, az egész dolgot két oldalról kell megvilágítani. Az egyik az erkölcsi szempont, Lujzának és hozzátartozóinak jelleme a csodálatos események elkezdődése óta. A másik a Bois d'Haine-ban a látogatók szeme láttára lejátszódott, kézenfekvő tények természete.

Mindenek előtt Lujzáról könnyű megállapítani, hogy se az élete, se a jelleme nem olyan, mint amilyen a csalóké szokott lenni. Ha ennek az alázatos, szűztisztalelkű leánynak az életét gyermekkora óta végignézzük, azt látjuk, hogy zsenge gyermekkora óta anyjáért és testvéreiért a legdurvább munkákat is szeretettel és önfeláldozással végezte. Emellett volt ideje és kedve ahhoz is, hogy a keresztény felebaráti szeretet hősi munkájáért áldozatokat

² epilepszia

³ szintén epilepszia

hozzon. Úgy imádkozott, mint a szentek, összeszedetten, de, mégis a gyermek egyszerűségével. Ha azonban a munka ideje elérkezett, kész volt az ájtatoskodást azonnal félbeszakítani, hogy a kötelesség szavát kövesse. Nagyon nehéz elhinni, hogy az ilyen lélek csalásra vetemedjék.

Azonban nekünk a dolgot Lujza múltjának figyelembevételével kell megvizsgálnunk. Ha föltételezzük, hogy csalt, hogy erre a hálátlan szerepre vállalkozott, valahogyan igazolnunk kell azt is, hogy mi célja lehetett volna akár a stigmákkal, akár az elragadtatásokkal. Két dologra gondolhatunk. Vagy pénzt akart szerezni, vagy mértéktelen női hiúság, az a szertelen vágy ösztönözte volna, hogy érdekes legyen, hogy sok ember beszéljen róla.

Ami a dolog üzleti részét illeti: a helyzet sokkal világosabb, semhogy ilyesmire egyáltalán gondolni is lehetne. Ha a Lateau-család a rengeteg kíváncsi ember adakozási hajlandóságát csak a legszerényebb módon is kihasználni akarta volna (s ez talán némiképp igazolható is lett volna) – csak a kezét kellett volna kinyújtani a szívesen följánlott ajándékokért, s akkor ma vagyonos emberek lehetnének. Azonban mindenki tudja, hogy Lujza családja a csodálatos események megkezdődése után öt esztendővel éppen olyan szegényes viszonyok között él, mint 1868 előtt. S ennek az egyedüli oka az, hogy minden ajándékot kerekén visszautasítottak.

– Azt hiszi maga, hogy ide pénzért lehet bejutni – mondotta Lujza testvére egy idegennek, akinek hosszas zörgetés után végre ajtót nyitott. A szerencsétlen ugyanis egy aranyat nyomott a leány markába. Büntetésből rögtön be is zárta az ajtót s az idegen kívül maradt.

Az üzleti élelmességről tehát beszélni se lehet.

Ami a föltűnési vágyat illeti, ezzel is nehéz Lujzát meggyanúsítani. A tények ugyanis ennek is kerekén ellene mondanak.

Lujza életét vizsgálva azt látjuk, hogy ő és a hozzája tartozók minden lehetőt elkövettek, hogy a világ szemei elől rejtve maradjanak. Amikor a csodálatos események a hír szárnyára keltek, az emberek ezrei ostromolták, kiváló, magas állású emberek, előkelő egyházi férfiak jártak nála. És ő valamennyinek, különösen a püspököknek csak egyes-egyedül azért könyörgött, hogy akadályozzák meg az idegenek odaözönlését, és eszközöljék ki, hogy úgy élhessenek, mint azelőtt, egyedül, senkitől észre nem véve. Hogy itt hiúságra, föltűnési viselkedésre alig lehet gondolni, azt mindenki igaznak tarthatja, aki Lujza őszinteségét kétségbe nem vonja.

Croy hercegnő esete

Lefebre dr. elmond egy esetet, amely fényesen bizonyítja, hogy Lujzának és hozzátartozóinak eszük ágában sem volt az, hogy a csodálatos eseményeknek reklámot csapjanak. Abban az időben, amikor még Lujzához könnyebb volt bejutni (1869. január havában), de már a kíváncsiak sűrűn jártak hozzájuk, Lujza édesanyja könyörgött, hogy csak egyetlenegy héten hagyják őket békességben. Neki ugyanis főleg kényelmetlen volt a sohse látott idegenek folytonos ki-bejárása. Megegyeztek, hogy a megjelölt pénteken senki előtt se nyitják ki az ajtót. Éppen ezen a napon jött hozzájuk Croy (Kroá) E. hercegnő, és soká könyörgött, hogy eresszék be. Megmondta a nevét, megmutatta az ajánló leveleit – hasztalan volt minden könyörgés, igen udvarias formában, de mégis teljes határozottsággal kijelentették neki, hogy nem léphet be. Mit volt mit tenni, a hercegnő hazament anélkül, hogy Lujzát láthatta volna.

Ugyanazon a napon Lefebre dr. előre nem látott okokból a környéken járt, és ámbár előzőleg ő is jóváhagyta a megegyezést, mégsem tudott ellenállani a kísértésnek: meg akarta lepni Lujzát olyankor, amikor a látogatást egyáltalán nem várták. Croy hercegnő után egy órával jött oda, akadékoskodás nélkül beeresztették, noha ezen a napon minden látogatót,

Croy hercegnőt is elutasították. Nemcsak a sebek vérzését látta, nemcsak az elragadtatás következett el a szokott időben, hanem a homlok is erősen vérzett. Ez az utóbbi azelőtt ritkán fordult elő, s maga a doktor egyáltalán nem is látta addig.

– A falaknak nem komédiázik az ember – mondta Lefebre dr., mikor ezt az esetet említette, s ebben mindenki igazat ad neki. Ha az egész dolog előre kieszelt szemfényvesztés lett volna, s ha éppen azon a napon a véres koszorút is bemutatták volna, akkor Croy hercegnőt semmi esetre se utasították volna el. Hiszen a hercegnő előkelő rangjánál fogva pompásan kezükre járhatott volna, hogy Lujza híre minél messzebbre eljusson.

Egy más alkalommal, amikor Croy hercegnőt is bebocsátották, papírt és ceruzát vett elő, hogy az elragadtatásban levő leányt lerajzolja. Lujza testvére azonnal odalépett, és kérte, hogy azt ne tegye, mert ők megígérték Lujzának, hogy soha róla arcképet készíttetni nem engednek.

Mivel Lujza és hozzátartozóinak viselkedéséből a csalást beigazolni nem lehet, vizsgálódásaink első eredményeként megállapíthatjuk, hogy az erkölcsi szempontok egytől-egyig igazolják a Bois d'Haine-i eseményeket.

Hogy azonban teljesen biztosak legyünk, magukat a tényeket is meg kell vizsgálnunk. Több ezer tanú, köztük száznál több orvos, körülbelül 200 pap, akikre Lujza megfigyelése bízva volt, egyértelműleg megállapították, hogy a stigmák és az elragadtatások szabályszerű pontossággal mindig pénteken következnek el. Hasonlóképpen megállapították azt, hogy ezeket a jelenségeket természetes eszközökkel nem Lujza és hozzátartozói idézték elő.

Az eddig elmondottak megerősítésére meg kell említenünk egy tényt, ami a legújabb időben történt, s ami mint villámló fény, megvilágítja az állítólagos csalást, ami Bois d'Haine-ban történt. Lefebre tanár maga mondta el, hogy 1874. május 22-én Manage közelében járt, és mikor hazafelé indult, elhibázta a vonatot. Mivel éppen péntek volt, azt gondolta, hogy a legközelebbi vonat indulásáig látogatóba megy, de nem Dechamps minisztert látogatja meg, hanem Lateau Lujzát. A közelben dolgozó mezei munkások megismerték, és látva, hogy Lateau-ék háza felé tart, odakiáltották neki, hogy ne fáradjon tovább, mert „*ma senkit sem eresztenek be*”. Ugyanis Lujza édesanyja *tegnap este* meghalt, a holttest még a házban van, és csak holnap lesz a temetés. Lefebre professzor azonban folytatta útját, kopogtatott, és azonnal be is eresztették. Előtte feküdt az édesanya hideg teteme és Lujza – arcáról, kezeiből, lábaiból csörgött a vér és elragadtatásban volt. Ha csaló lett volna, ezen a napon bizonyára abbahagyta volna a komédiázást – hiszen a nézőtér üres volt.

A rendőrség ellenőrzése

Mivel a belga liberális sajtó nagy lármát csapott és a „csalás” miatt panaszkodott, az állami rendőrség 1868-ban szintén „megtette a maga kötelességét”. Még 1868-ban ismételt elrendelték a hivatalos vizsgálatot, és a belügyminiszter egy „megbízható”, „magasállású” rendőrtisztviselőt küldött ki, hogy járjon a dolog végére, és leplezze le a csalót. A dolog azonban visszafelé sült el, amennyiben a kezdetben bizalmatlankodó rendőrfőosztályi tisztviselő a tapasztalt tények előtt maga is a legnagyobb csodálkozással és tisztelettel hajolt meg.

Mesterséges eszközök

De fogadjuk el azt a tényt, hogy a sebek csakugyan véreztek, s mindezt Lujza önakaratúlag idézte volna elő, vagyis egy jól eljátszott szemfényvesztéssel volna dolgunk. Ebben az esetben minden bizonnyal szükség lett volna olyan eszközökre, amelyek a vérzést előidézik. Ha a vérzések a test különböző részein csakugyan megindultak, mint ahogyan az péntekenként történni szokott, ezt csak valamiféle vágó szűrő eszközzel vagy valami

maró készülékkel, esetleg szívókenőccsel, flastrommal kellett volna előidézni. Hogy vágó vagy szűrő eszközökről szó sem lehet, világosan bizonyítja az, hogy több mint 100 orvos volt jelen, akik között katolikusok, protestánsok, zsidók, hívők és hitetlenek voltak, és ezek között egyetlenegy se akadt, aki a kilenc sebben, amelyekből a vér folyt, a legbehatóbb kutatás után vágást vagy szűrást tudott volna fölfedezni. Ilyen sebek teljes hiányát igazolja az is, hogy mennyire tarthatatlan annak a híradónak az állítása, hogy itt tulajdonképpen valami köpölyöző eszköz alkalmazásáról lehet csak szó. Találónan jegyezte meg erre Lefebre dr., hogy az ilyen tudós bizonyára se nem orvos, se nem sebész, mert eltekintve attól, hogy köpölyözni a kezek és lábak csontos felén egyáltalán nem szokás, azokat a helyeket, amelyekből a vér folyik, át kellett volna vágni vagy szűrni, s ennek a vágásnak vagy szűrésnek azután is meg kellett volna látszani.

Nem több a valószínűsége annak, mintha a sebeket maró szerekkel szivatták volna föl. Az ilyen fölszívást szabály szerint nem követi vérömlés, és ha követné is egy ideig, sohase volna olyan természetű, amilyent Lujzánál láttak. Lujzánál sohase fordult elő, hogy a bőrfelület egy része teljesen összeroncsolódott volna, és hogy annak gyógyulása több napon át tartott volna. Lujza sebeinél soha nincs var, amely 5–20 napig a seben ül. Soha nincs nála forradás. Pedig mindennek meg kellett volna lenni, ha maró szereket használtak volna.

Alapos vizsgálat után képtelenség az is, hogy fölszívó flastromra gondolhatnánk. Ha fölszívó flastromot, pl. az úgynevezett spanyol legyet használták volna, akkor pénteken vagy csütörtökön még a seb megvizsgálásakor az eltávolított flastromnak legalább egy parányi nyomát meg kellett volna találni. De Lefebre dr. könyvében ilyesmiről szó sincs, pedig ő is, orvostársai is górcsővel mindent lelkiismeretesen megvizsgáltak. Igaz ugyan, hogy a szívó flastrom is szí hólyagot, aminthogy Lujzánál is láttunk hólyagot, de Lujzánál nem minden sebnél volt hólyag, s a hólyagok széle nem volt lobos, gyulladós, ami a szívó flastromot szabályszerűen mindig kíséri. Végül – ami a legfontosabb – ha a szívó flastrom által képződött hólyagot felbökjük, a pirosas váladék csak a felső és alsó bőr közti részből folyik, de sohase az alsó bőr alól. Ez föltétlen különbség a két eset között, amiből egész bizonyosan lehet következtetni, hogy flastromot soha nem alkalmaztak. Ami pedig azt az állítást illeti, hogy Lujza vére annyira beteg volt, hogy mindenütt eleredt, ahol utat nyitottak neki, egyáltalán nem állhat meg, mivel Lefebre dr. és orvostársai górcsővi vizsgálat után ismételten megállapították, hogy a sebekben kiömlő vér teljesen normális, ép és egészséges vér.

Ha Lujza csaló lett volna, és ha a csalást mesterséges eszközökkel idézte volna elő, a mi emberi tudásunk szerint nincs olyan módszer, amit a csaláshoz föl tudott volna használni. Sőt azt mondjuk, hogy ha a csalást nem ő, hanem a legügyesebb és legkitűnőbb orvosok akarták volna véghezvinni, akkor se tudták volna előidézni azt, amit Lujzánál láttunk. És ha ők nem lettek volna képesek rá, hogyan tehette volna meg az egyszerű, tapasztalatlan varróleány, aki a varráson és kerti munkán, egy kevés íráson és olvasáson kívül egyébhez se értett, s akiről minden ismerőse azt is bizonyíthatta, hogy soha életében nem hazudott.

Természetesen azt is figyelembe kell venni, hogy itt nem egy-két pillanatig tartó vérbuggyanásról, esetleg egy félóráig tartó vérzés előidézéséről van szó, hanem arról, hogy a vérzés a test kilenc részén induljon meg, és ne fél óráig, hanem legalább fél napig, esetleg egész napon át tartson. S mindez nagyszámú érdeklődő, közvetlen közelségből figyelő ember, górcsővel fölfegyverkezett szakemberek előtt történjék, akik semmiesetre sem azért jöttek, hogy holmi művészi mutatványokban gyönyörködjenek, hanem akik a sebek minden illetéktelen érintését, az elakadt vérzés mesterséges folytatását föltétlenül megakadályozták volna, és készek lettek volna Lujzát mint csalót a világ elé hurcolni.

Lefebre dr. véleménye

Lefebre dr. 1869. október 15-én kezdte el az ő orvosi megfigyelése alapján megírt szakvéleményeinek közlését. A közlés 1870. februárjában ért véget. Adjuk belőle a következőket.

A fiatal, a mi orvosi vizsgálatunk alá rendelt leánynál két fontos jelenséget tapasztalunk. Az első a vérömlés, amely minden pénteken jelentkezik és a hét más napján soha elő nem fordul. Mindig ugyanazokon a helyeken, a kezek és lábak két oldalán, a mell bal oldalán, a homlokon és a fej körül koszorú alakban látható. A másik jelenség az elragadtatás, amely alatt az érzékek működése teljesen szünetel, a lélek vallásos jelenetekkel foglalkozik, s ezekről akkor, amikor a köznapi életbe visszatér, teljesen tiszta tudással bír. Ezeket a jelenségeket közel két esztendeig figyeltem. A tanúk ezrei, köztük 100 orvos, több mint 200 teológus látta mindazt, amit én láttam. A jelenségek létezése tehát a leghatározottabban bizonyítható. Azonban a rendkívüli tények létezése még nem elég. Azt is be kell bizonyítani, hogy azok valódiak és igazak. Az erkölcsi föltételek, amelyek között az események lejátszódnak; a vértan (haematologia) és idegyógyászat törvényeinek a kórtani physiologia alapján való magyarázata; a legkülönbözőbb kísérletek, amelyeknek a fiatal leányt alávetettük: mind arra a meggyőződésre vezetnek, hogy csalásról egyáltalán szó sem lehet.

Kerestük az okokat, amelyek alapján a rendkívüli eseményeket megmagyarázni lehet.

Először: ami a vértant illeti, megállapíthatjuk, hogy Lateau Lujza időszaki vérzései nem olyanok, amilyeneket a vértan ismer, amilyeneket a tudomány megszokott keretei között eddig láttunk. Azok közül a rendkívüli esetek közül, amelyeket az orvosi évkönyvek eddig leírtak, egyetlenegy sincs, amely ehhez hasonlítana. Végül az élettani kórtan törvényei teljesen kizárják az ilyen eset megmagyarázásának lehetőségét.

Ami pedig az elragadtatás állapotát illeti, kutattuk az idegműködések különböző ismertető jeleit. Kerestük azokat, amelyek – ha távolról is – de valamiképp párhuzamba hozhatók Lateau Lujza elragadtatásával, s azt hiszem, kimutattam, hogy Lateau Lujzát lehetetlen az eddig ismert idegbajosok közé számítanom. Végül megpróbáltam, hogy Lateau Lujza elragadtatását párhuzamba állítsam azokkal a különböző esetekkel, amelyeket az emberek természetes elragadtatásnak minősítenek, és azt hiszem, hogy a kérdés megoldásához nem jelentéktelen bizonyítékokat szereztem.

Imbert dr. véleménye

Érdekesekek azok a megfigyelések is, amelyeket Imbert dr. Lateau Lujza esetében szerzett: 1868. év október 23-án pénteken délután Ponceau püspöki helynök vezetett be Lujzához. Bemutatott, és fölkerlte a leányt, hogy minden kérdésemre feleljen. Pár perc múlva félrevonult, és engem egyedül hagyott. Lujza egy szalmaszéken ül, mezítelen lábait egy zsámolyon nyugtatja, kezei fehér kendőkkel vannak bekötve, itt-ott vérfoltok ütődnek ki rajtuk. Ebben a pillanatban teljesen öntudatnál van, amennyiben a püspöki helynök szólította vissza az elragadtatásból.

Lujza arca kerek, eléggé telt, az arcszíne élénk, a szemei kékek, ragyogók, a haja barnásszőke. Ruházata szerény. Nagy egyszerűséggel hallgatott, és bizalommal felelt kérdéseimre. Arckifejezése értelmes.

Először azt kérdeztem tőle, hogy a stigmák előtt miféle betegségeken ment keresztül? Aztán a sebeket vizsgáltam meg. A balkéz felső részén levő seb körülbelül 33 milliméter hosszú és 20 mm széles, tojásdad alakú, a bőrfelület sima és piros, a szélén a pirosság fokozatosan halványabb. A seb fele az ujjak irányában félig folyékony, félig állott vérrel van borítva. Egy kis vérmennyiség a kéz alsó részére a kisujj irányában folyt, de nem akkora mennyiségben, hogy cseppek képződtek volna belőle. Lemostam a vért, és az ujj felé a szélén

egy kis, majdnem kerek sebet találtam, innen tiszta vér szivárog, s ha újra meg újra letörlöm, újra előszivárog. A sebek egyáltalán nem hasonlítanak azokhoz a sebekhez, amelyeket metsző eszközökkel szoktak vágni.

A balkéz felső részén egy kis rózsaszínű, majdnem gömbölyű folt van a felsőbőr (epidermis) maradványaival, a nagysága akkora, mint egy 10 filléres. Pontosan vele szemben, a kéz tenyér felüli oldalán van a másik folt, úgy hogy ha a seb közepéből a kézen keresztül egy tűt átszúránk, pontosan a másik seb közepét érnénk. Ha megnyomjuk, szűrő fájdalmat érez. A jobb kéz stigmája teljesen olyan, mint a balkézé.

A kezek és lábak felső felületén levő sebek tojásdad alakúak vagy – ha úgy tetszik – olyan négyszögűek, amelyeknél a négyszög négy sarka le van tompítva; a tenyereken és talpakon levő sebek gömbölyűek.

– Kértem Lujzát, magyarázná meg, hogy miként keletkeznek kezein, lábain és oldalán a hólyagok.

– A sebek – mondotta – péntekről szombatira virradó éjjel fokozatosan bezáródnak, és elszáradnak. A három következő napon nem marad belőlük egyéb, mint többé-kevésbé látható piros foltok. Keddtől kezdve a stigmák helyén valami égő fájdalom kezdődik, szerdán és csütörtökön mindinkább emelkednek a hólyagok, az égő fájdalom erősödik, pénteken már úgy fáj, mintha szúrának. Hasonlóképp mondták el a sebek keletkezését a plébános és Róza, az idősebbik testvér is.

A plébános elbeszélte már, hogy Lujza homlokán kétszer volt már a vérző töviskoszorú. Elmondta, hogy ma nem vérzett a feje, de február 26-a előtt, két egymás után következő pénteken vérzett. A homlok alsó részén sok apró piros pontocskát vettem észre. Hólyagnak nyoma se volt, azonban a fej területén iszonyú fájdalmakat érzett. Amint ujjaimmal a homlokot, a fej hátsó részét, a halántékot végigtapogattam, a szemöldök többször megmegrándult, ebből láttam, hogy nagyon szenved. A fejé tetején nem érzett fájdalmat. Lujza szerint ezek a fájdalmak teljesen különböznek azoktól, amiket az ideges fejfájás (neuralgia) idején érzett. Ezek másfélék, és sokkal fájdalmasabbak.

Lujza minden kérdésemre egyszerűen, nyíltan, sőt bizalommal válaszolt, hogy szinte nem győztem csodálni. Mintha mindig ismertem volna. A maga szavaiból tudok egy-két dolgot, amit érdemes leírni.

Nagyon jól tudja, hogy nagyon sokat beszélnek róla, és betegségének természetét nem ismerik fel.

– Talán ezek is olyan szenvedések, mint a többiek – mondotta.

Nagyon keveset alszik. Ezen a héten alig aludt egy órát.

Kérdeztem, hogy mit lát elragadtatásában?

– Gyakran látom a Szüzanyát – mondotta. Látom az Üdvözítőt és látok sok fényességet. Többször láttam a mi Urunk Jézus Krisztust a Kálvária-hegyen és a kínszenvedés különböző jeleneteit. Ma egy keresztet láttam, hogy mit látok még – nem tudom. Többször láttam Assisi Szent Ferencet. Kérdezze meg, Uram, a plébános urat, az talán mindent följegyzett.

– Vannak emberek – mondottam –, akik azt mondják, hogy maga csal.

– Tudom – felelte –, de az nem baj, mert én tudom, hogy nem csalok.

Másfél órája már, hogy ott vagyok, és ötnegyed órája kérdezem, faggatom. Ebben a pillanatban látom, hogy a balkéz sebéből nem folyik a vér, hanem helyette igen vékonyan átlátszó folyadék szivárog.

Szerettem volna, ha Lujza ezalatt elragadtatásba esik. Az elragadtatás azonban nem következett el. Mindent elkérdeztem már, amire kíváncsi voltam. Ekkor arra a gondolatra jöttem, hogy imádkozzuk együtt a fájdalmas szent olvasót. Úgy gondoltam, hogy talán az imádság hatása alatt elkezdődik az elragadtatás. Én kezdtem az Üdvözlégyet, Lujza szabályszerűen folytatta. A tizednek már majdnem vége volt, s az elragadtatás még mindig

nem kezdődött. Ekkor eszembe jutott, hogy az 1866-ki koleráról még semmit se kérdeztem; hiszen Lujza 9–10 kolerabeteget ápolt, és látta őket meghalni. Kérdeztem, hogy nem félt-e?

– Nem! – felelte.

– Szereti-e a betegeket ápolni? – tettem hozzá én. Eközben az írásaimat néztem. Lujza nem felelt; rá nézek – hirtelen elragadtatásba jutott – az óra fél kettőt mutatott.

Lujza eddig a széken ült. Most megváltoztatta helyzetét. A teste előrehajlott. Még ül, de fölegyenesedve és kissé előrehajolva. A kezeit a mellén vízszintesen egymásra helyezi, a lábai a zsámolyon vannak, a fejét egy kissé a fal felé fordítja. Az arca teljesen megváltozott. A szemei egy kissé nedvesek és tágra nyíltan, mereven néznek; a szempilla jobbról egy kissé eltakarja a szemebogarát, a szája nyitva, az ajkai pirosabbak, mint az elragadtatás előtt.

Nagyon nehéz volna az arc kifejezését leírni. Úgy tűnik föl, mintha Lujza a magasban valamit roppant figyelemmel nézne s mintha a látott kép egész valóját teljesen magába színá. Ez a szemlélődés képzelhető legmagasabb foka. Soha életemben ehhez hasonló arcot s gyönyörűsegebb színjátékot nem láttam. A szék szélén ül mozdulatlanul, mint egy szobor.

– Nem felel? – kérdem. Csönd. A tollszáramat egészen a szeme bogarához teszem – a szem meg se mozdul. Az acéltollal bele szurok a kezeibe – mozdulatlan, nem érzi. De ha az arcát, a homlokát, a feje tetejét szúrom meg, ha megérintem a szemefehérét, a szemöldök egy parányira megmozdul. Tehát itt van még az érzékenységnek némi maradványa.

Elragadtatását a merevgörcs jelenségeinek szempontjából kezdem vizsgálni. Ehhez hasonló gyakran kíséri. Megfogom a bal láb talpát, egy kissé a zsámoly fölé emelem – ott marad, ahova emeltem. Körülbelül egy negyedóráig, aztán lassan-lassan megint a zsámolyra hajlik. A kezei a térdén pihennek, megfogom őket, és a melléhez emelem. Mozdulatlanul ott maradnak. Ezt a mozgást úgy túri, mintha a tagjai hajlítható puha viaszból volnának. Pár perc múlva az egymásba kulcsolódó kezeit újra visszafektetem a térdeire. Majd megpróbálom az ujjait szétvenni. Ez azonban már csak egy darabig megy. Az ujjai gyengén egymásba kulcsolódnak. Szét akarom őket húzni, megfeszítem minden erőmet, nem vagyok rá képes. A kezei úgy maradnak, mint ahogyan az ember imádkozáskor össze szokta tenni. A feje – amint mondtam – egy kissé jobb felé hajlott. Megpróbálom balra hajlítani, képtelen vagyok rá, bárhogy erőlködöm is. Pedig a tagjaiban nincs merevgörcs, se a karokban, se a nyakban, se az alsó tagokban.

Az érverés percenként 90, éppúgy mint az elragadtatás előtt, a szívverés megegyezik vele és semmi különös változás nincs. Az arca meleg, a kezei, lábai hidegek, úgy, mint mikor beszélgetni kezdtünk. Úgy látszik, mintha nem is lélegzene. Azonban ha a doktor szemével nézem, látom, hogy a mellkas (thorax) gyengén emelkedik, de sokkal gyengébben, mint ahogyan a nőknél történni szokott. Percenként nem lélegzik többet 10–12-nél, ha a kezemet a szája és orra elé teszem, érzem a meleg lehelletét.

2 óra – noha teljesen mozdulatlan, mégis úgy veszem észre, hogy a felső szemhéjak gyengén meg-megrebbenek, de mégis merevek és nem hajlanak lefelé.

2 óra 20 perc – a balszemből egy könnycsepp gördül le, az érverés 120. Másfél óra óta mozdulatlanul ugyanabban a helyzetbe van.

3 óra (bejön a püspöki helynök). Lassan előrehajol, körülbelül 45 fokig – egyszerre hirtelen előre esik, mintha egy külső erő taszította volna a földre. Felső testével egész hosszában a földön fekszik. A feje a jobb karján nyugszik, az arca bal felé hajol, a szemeit lezárja, a szája erősen kinyílik. A bal karját a törzstől egy kissé elhajolva kinyújtja. A lábait szorosan egymás mellett kinyújtja. A ruhája a sarkát is eltakarja – a külső behatásokkal szemben teljesen érzéktelen.

10 perc múlva – ahogyan a helynök előre megmondja – a karjait keresztalakban hirtelen görcsösen összekulcsolja, a lábfejeket egymásra teszi, úgy, hogy a jobb sarok a bal sarkon fekszik. Ezek a mozdulatok villámgyorsasággal történnek.

Ponceau-nak el kellvén utaznia, azt mondotta, nem éppen szükséges, hogy Lujza ebben a helyzetben maradjon, azért ő papi hatalmánál fogva visszahívja az elragadtatásból, úgy hogy Lujza ismét a székre ül, újra az elragadtatás állapotába merül, s én a halálküzdelem (agonia) és a megdicsőülés (gloria) jeleneteit is láthatom.

– Lujza! – szolt a helynök, s az abban a pillanatban fölemelkedett és leült a székre.

A pap ezen egyetlen szavára az érzékek újra működni kezdtek, s az arcon újra a természetes vonásokat láttuk. Úgy engedelmeskedett, mint a katona, mikor a tiszt szavára egy pillanat alatt fölemelkedik vagy térdre ereszkedik. Kérdeztem: hogy érzi magát?

Megnyugtató, hogy semmije se fáj. Megérintettem a homlokát, a töviskoszorú helyét, ha megnyomtam, éles fájdalmakat érzett.

3 óra 15 perc – a külső életbe való visszatérés mindössze 3–4 percre tartott. A szemei egy parányira megmozdulnak, visszaesik újra az elragadtatásba, a szék szélén ül az előbbi helyzetben, a kezei szabadok. Arcán újra a mélységes szemlélődés vonásai látszanak, a végtagjai hidegek, mint a márvány. Ponceau eltávozik.

3 óra 30 perc – becsukja a szemeit, arcán a fájdalom vonásai kezdenek látszani, a lehajló szempillák egy kissé megmozdulnak. Ebben a pillanatban édesanyja lép a szobába. Leül leánya lábaihoz a zsámolyra, nézi és így szól:

– Mindjárt elalszik.

Tényleg úgy látszott, mintha aludna. A végtagok még mindig jéghidegek, az érverés 120.

4 óra – az arc méginkább elváltozik. Kinyitja a szemeit, úgy, mint kezdetben, majdnem térdelő helyzetben még mindig a széken ül, a lábujjai csak a hegyükkel érintik a földet, a sarkai egészen a levegőben vannak, a kezeit úgy tartja, mint a pap, mielőtt a szent áldozatot bemutatja.

A következő 20 percen az arcának valami különös kifejezése lesz – az egész test mozdulatlan, mint a szobor. Mélységesen figyel, de a szemlélődésbe csodálkozás, szomorúság, majd megijedés kapcsolódik. Az arc fehér, kimerült, néha-néha pirosság suhan át rajta. Önkéntelenül összeborzadok. Ez a halálküzdelem (agonia).

4 óra 5 perc – a torkából egy nyomott kiáltás szakad föl, térdre esik, a karjait kiterjeszti, mint mikor a pap a praefációt énekli, ebben a helyzetben marad egy teljes negyedóraig. A bal karját próbálom hajlítani – nem bírom, legfeljebb 10–20 fokot mozdul, de rögtön újra visszahajlik.

4 óra 20 perc – összeteszi a kezeit, az ujjak, mint az imádságnál, félig egymásba kulcsolódnak, a szája mozog és könnyű torokhangot hallok. Aztán pár pillanatra fölemelkedik, majd leül, s mindinkább oldalt fordul a fal felé. A sápadtság és fájdalom vonásai eltűnnek az arcról; a szemlélődés tovább folytatódik; a végtagok hidegek; a szeme itt-ott megrebben, majd többször becsukja-kinyitja. A lélegzés percenkint 10.

4 óra 45 perc – a kezek újra melegek, a lábak azonban hidegek, mint a márvány, s ez az elragadtatás végéig tart. Az arcon nyoma sincs többé a halálküzdelemnek. A szemlélődés teljes szépségében tovább tart.

5 óra 30 perc – Lujza többször mosolyog, az arca elevenebb lesz, majd hirtelen térdre esik, a kezeit gyöngéden összeteszi. Az arcon a mennyei öröm boldogsága látszik, azonban ez csakhamar eltűnik, és az elmélyedés ragyogása követi. Hangosan szólítom – nem felel.

5 óra 45 perc – mosolyog. Ebben a percen Róza testvére lép be. Fölhasználom az alkalmat, és beszélgetek vele Lujzáról. Elmondja, hogy testvére természeténél fogva vidámságra hajlik, alig eszik valamit, s azt is csak engedelmességből. (1871. március 31-től – amint említettük már – semmit.) „Betegségéről” sohase beszél. Róza szerint Lujzának egyetlen hibája sincs.

6 óra – Lujza leül, ismét mosolyog, a kezeit szétveszi, majd újra összekulcsolja, a bal hüvelykujját a jobb hüvelykujjra. Mosolyog, azután mozdulatlanul ismét elmerül látomásaiba.

Meg kell jegyezmem, hogy legtöbb mozdulata, amelyet 3 óra alatt tett, ellenkezik a természeti törvényekkel. Nincs olyan ember, aki úgy dobna le magát a földre, úgy emelkedne fel, úgy ülne, úgy térdelne, mint ő. Ezeknek a mozdulatoknak minden része rendkívüli. Lehetetlen úgy térdelni vagy egyszerre leülni, hogy az egész test egyidőben csinálja ugyanazt a mozdulatot, úgy hogy a derék el ne hajoljon. Ez minden nehézkedési törvénnyel homlokegyenest ellenkezik.

Belép a plébános. Mondja, hogy az elragadtatásnak az eddigi tapasztalatok szerint egyszerre szakad vége, s ezt a szem egy-két megrándulása jelzi majd. És valóban néhány perc múlva a szemek egy kissé megmozdulnak, az összekulcsolt kezeit szétveszi, a felső test könnyen megmozdul, hogy kényelmesebben ülhessen. Az arc hirtelen megváltozik, az elragadtatás fenségessége eltűnik, hogy a szokott arcvonásoknak adjon helyet. Lujza épp oly gyorsan tér vissza a mindennapi életbe, mint ahogyan eltávozott belőle. Ebben a pillanatban éppen szemben állottam vele, mosolyogva nézett rám: – Jó estét! köszönt.

Megkérdeztem, hogy nem fáradt-e? – Nem! – felelte. A töviskoszorú körül még fájdalmakat érzett, de csak akkor, ha a fejét megnyomták. A jobb tenyér sebe, amelyet négy órával előbb nyitottam meg, majdnem egészen megszáradt. A jobb tenyér, amelyből a vér ömlését láttam, 2–3 óra óta száraz. Kérdeztem, hogy mit látott?

– Először a pusztá keresztet láttam, azután az Üdvözítőt, amint a vállain vitte. Meghalni azonban nem láttam. Láttam, amint a sírba tették, aztán láttam nagy fényesség közt a Szent Szület. Látott fényességeket is, amelyek kifárasztották, és megijesztették; ilyeneket azonban hét közben az elragadtatáson kívül is látott. Ezek a fényességek előtte mozognak. Nem tudja megmondani, hogy milyenek, de mikor kérdeztem, hogy talán sugarakhoz hasonlítanak, igenlőleg válaszolt. Mondta, hogy jelenleg alig érez fájdalmat, és csupán a feje fáj. Kezdetben jární se tudott, és beletelett félóra, amikor újra lépegetni kezdett.

Másnap reggel, a szokásos mise után újra láttam Lujzát. A plébános a lakására kérte, hogy elutazásom előtt beszélhessek vele. A konyhában találkoztam vele, amint kávé őrölt. Megnéztem a kezeit. A sebek megszáradtak, a kéz felső részén élénk pirosság látszott, a kis bőrszakadások, amelyekből a vér folyott, teljesen behegedtek. A bal oldal sebéen nyirkos anyag, rajta piros heg képződött. A sebek pillanatnyilag sem fájdalmasak, de ha a koszorú helyét megnyomja az ember, érzi a fájdalmat; egyébként a fájdalmak sokkal enyhébbek, mint tegnap este. Szerinte az égő fájdalmakat az a víz okozta, amely pénteken a sebből folyt. Azonban ez a fájdalom se mindig egyforma.

A pénteki áldozás

1871. október 12-én a plébános arra kérte Imbert dr.-t, hogy jöjjön el és vizsgálja meg azokat a különös jelenségeket, amelyek több hónap óta a pénteki áldozásnál történtek.

Amikor a plébános az Oltáriszentséggel Lujzáék házába lépett, Lujza az ágy lábánál térdelt. A szemei le voltak csukva, mozdulatlan volt, mint a szobor. A plébános intésére a doktor az áldozási kendő alatt megfogta az elragadtatásban levő Lujza kezét, hogy az érverést megvizsgálja. Mintha tudta volna, hogy a doktor mit akar. A vérző kezét feléje nyújtotta: az érverés 100 volt. A szentáldozás után egy negyedórára magára hagyták. amikor újra a szobába léptek, Lujza ugyanabban a helyzetben volt, mozdulatlanul, csukott szemekkel. Imbert dr. próbaképpen több helyen átszúrta a kezeit. Teljesen érzéktelen maradt. Mikor később kérdezték, azt mondotta, hogy a doktor jelenlétéről semmit sem tudott. Sem azt nem tudta, hogy a szentáldozás előtt az érverését vizsgálta, sem azt, hogy különböző kísérleteket végzett rajta. Ebből az következik, hogy az elragadtatás már a szentáldozás előtt elkezdődött.

Az orvosi tudomány tehát letette Lateau Lujza előtt a fegyvert. Szigorúan megmaradt az empirikus tapasztalati téren. Ahol nem mondhatott bizonyosat, ott nem állított föl tévútra vezető következtetéseket és föltevéseket, hanem megmaradt a negatív területen, azt felelte:

nem tudjuk. Ezen az úton eljutott a végső következtetésre, hogy se a kórtan (pathologia), se az étletan törvényei (physiologia) között nem talál olyan törvényt, amely szerint akár a stigmatizálást, akár az elragadtatást meg lehetne magyarázni. Viszont azt sem lehet állítani, hogy amiket Lateau Lujzán tapasztaltak, természetes dolog volna.

Végül megemlítjük még azt, hogy Lefebre dr. két berlini professzort is meghítt a Bois d’Haine-i események megvizsgálására. Azok el is jöttek, és Lefebre dr. előtt beismerték, hogy a látottak megmagyarázására nem találnak semmiféle természetes alapot. Lefebre dr. eközben a már megjelent közleményekből egy másik, bővített kiadást rendezett sajtó alá. Ebben az újabb tapasztalatokat is szóvá akarta tenni. Fölkérte a berlini kollégákat, hogy kísérik figyelemmel az ő közleményeit, és írjanak róla kritikát valamelyik berlini orvosi folyóiratba. A közleményeket megkapták, de amint Majunke 1874. májusában Lefebre dr.-nak mondotta, a berlini kollégák azt írták (Majunke-nak), hogy nincsenek abban a helyzetben, hogy Lefebre dr. közleményeit tárgyalják, és jobbnak látják, ha a kért ismertetésről az orvosi szaklapban elállanak.

Most nézzük a teológiai bizottság véleményét.

A teológiai bizottság véleménye

Az Egyház a megtörtént tények vizsgálatára törekedett. Ezeknek a megállapításánál azonban mindenképp az orvosi bizottság szakvéleményét akarta bevárni. Mivel pedig az orvosok a már ismertetett tények valóságát megállapították, de egyidejűleg azt is kimondták, hogy a természeti törvények alapján képtelenek őket kimagyarázni, sőt a természeti törvényekkel homlokegyenest ellenkeznek – végül az a kérdés merült föl, hogy a jelenségek nem alapulnak-e eddig még ismeretlen természeti törvényeken?

Nemcsak a teológiai bizottságnak, hanem minden józan emberi észnek is úgy kellett okoskodni, hogy nem alapulhat természeti törvényen az, ami az ismert összes emberi törvényekkel ellenkezik. Azonban itt olyan különös jelenségek vannak, amelyek az orvosi tudomány szerint minden természeti beavatkozást egyenesen kizárnak. Ha pl. a jelen esetben egy világi ember akár a megyéspüspöktől, akár az érsektől fölhatalmazást kapott arra, hogy Lujzát az elragadtatásból visszahívja, és ő ennek a parancsnak azonnal engedelmességet is, világos, hogy itt az események kiindulása nem természetes, hanem természetfölötti, lelki hatalmaktól függ. Ilyen körülmények közt a teológiai bizottság joggal helyezkedhetett az akkori idők legkiválóbb bonctanárának, anatómusának, Hyrtl bécsi tanárnak álláspontjára: *ahol a tudomány megszűnik, ott a hit szent területére lépünk.*

Mindenképp Lujza lelkiállapotát kellett megvizsgálni, mégpedig gyermekségétől fogva. A bizottság sokszor nagyon nehéz próbára tette Lujzát, végre kimondta azt, hogy Lateau Lujza természetfölötti állapota – amint Lujza maga is hitte – Istentől való. Az isteni kegyelem működésének minden föltétele megvolt, amit a keresztény misztika ilyen esetekben megkíván. Viszont az ördögi beavatkozás esete szintén kizártnak tekinthető, úgy hogy az emberi tudomány által kimagyarázhatatlan tények csakis az isteni mindenhatóság működésének tudhatók be.

A bizottság kijelentette, hogy Lateau Lujza már életének 13-ik évében az úgynevezett színről-színre látás (contemplatio unitiva) lépcsőjére emelkedett. Már akkor három különös kegyelemben részesült: 1) az Isten jelenlétének, 2) Krisztus szenvedéseinek szemlélésében, 3) a legméltóságosabb Oltáriszentségnek természetfölötti módon való magához vételében.

Hogy elragadtatásai alkalmával Isten mit nyilatkoztatott ki neki, azt a püspöki hatóság később fogja nyilvánosságra hozni.

Egy teológus véleménye

Brüsszelben egy rendkívül értékes könyv jelent meg von Lory H. tollából, amely főleg Lateau Lujza vallási állapotával foglalkozik s amelyben a bizottság egyes teológus tagjainak különös megfigyeléseit közli. Ebből vesszük át P. Seraphinnak, a tudós passzionista atyának következő megállapításait.

– A fát gyümölcséről ismerjük meg. Ha Lateau Lujza naiv egyszerűségének, szerénységének, tisztaságának, jámborságának szépségét nézzük, azt csak egyedül az Isten lehelhette lelkébe. Tiszta volt minden túlzástól, akár a szent dolgokban való tartózkodását, szerénységét, akár a világ dolgaitól való visszahúzódását tekintjük. Négy év óta hordozza a sebeket, ugyanannyi ideje jut minden pénteken elragadtatásba, azonban sohase imádkozott ezért, sőt folyton arra kérte az Istent, hogy ne különböztesse meg a többi emberektől, és ne vezesse a keresztény hitvallók (Bekenner) föltűnő útján. Mindenesetre nagy kitüntetés ez az Istentől, de talán a stigmáknál is nagyobb az a szent alázatosság, amellyel ezt a kitüntetést fogadta. E mellett a szenvedés iránt való szeretete oly nagy, hogy akkor érzi magát boldognak, ha szenvedhet. Az ilyen lelket valóban az Isten ihleti. Ezeket a gyümölcsöket a stigmatizálás és elragadtatás érlelték meg, s ezek valóban jó, fölséges, isteni gyümölcsök. Hogyan ne lenne tehát jó fa az, amelynek ilyen gyümölcsei vannak.

1871. nagy hete

Ugyancsak P. Seraphin részletesen leírta azokat a rendkívüli kínokat, amelyeket Lujza 1871. nagyhetében szenvedett. Mindenki tudja, hogy Rómát ezekben a szent napokban a zarándokok megszámlálhatatlan tömege szokta ellepni. Ezekben a napokban a zarándokok éneke helyett istentelen csöcselék ordított Róma utcáin. 1870-ben Viktor Emanuel csapatai elfoglalták Rómát, s attól a naptól fogva az örök városban ezek lettek az urak. A színházak a nagyhet folyamán először maradtak nyitva, s a nagyheti szertartások megható énekei helyett utcahosszat vad, káromló beszédek, a részeg csöcselék ordítószava visszhangzott. A nagyszerdát a szabadkőműves Montechi temetése alkalmával egyházellenes tüntetéssel mocskolták be. Nagypénteken pedig ünnepi lakomákat rendeztek, az asztalfőre odaállították a feszületet és a megváltás jelére gyalázatos felköszöntőket mondtak. Így öntötték ki ördögi gyűlöletüket. Párizsban ugyanebben az időben nem kisebb gyönyörúsége tellett a sátánnak. Ott a kommün dühöngött, a párizsi érseket, egy csomó papot és igen sok istenfélő katolikus hívőt összefogdostak, és kivégezték őket. Nagypénteken, úgy mint Rómában, Párizsban is lakomákat rendeztek, és diadalmasan hirdették, hogy „papokat esznek.” A római elvtársakhoz hasonlóan itt is meggyalázták a szent sírokat. P. Seraphin leírja, hogy mit szenvedett ezekben a napokban a mi szentünk.

Az Istennek minden időben voltak olyan szentjei, akik életszentségükkel, imádságukkal s a szenvedés szeretetével iparkodtak eleget tenni a nagy gonosztevők és egész nemzetek elkövetett bűneiért. Látjuk ezt Folignoi Szent Angelánál, mantovai Szent Johannánál, schaarbeecki Alice-nál és más szenteknél, akik engesztelő áldozatul ajánlották fel magukat Istennek, hogy koruk gaztetteiért ők bűnhődjenek, és imádságaikkal és szenvedéseikkel legalább részben kiengeszteljék a haragvó Istent. Ezekre gondoltam, amikor 1871. nagypéntekjén Lujza szenvedéseit végignézttem. Láttam a tisztalelkű leányt a szenvedések terhe alatt roskadozni, és azt mondtam magamban:

– Íme itt az áldozat azokért a bűnökért, amelyeket ezekben az órákban a földön, valószínűleg Párizsban és Rómában elkövetnek. Pár nap múlva híre is jött, hogy az én sejtelmem igaz volt. Lujza fájdalmai december 8-ika óta szinte egészen megszűntek, a nagypéntek közeledtével azonban folyton erősödtek. A stigmák nagycsütörtökről nagypéntekre virradóra a szokott módon nyíltak meg, a fájdalmak azonban percről-percre

szörnyűbbekké váltak. Ez a nap örökre emlékezetes lesz rám nézve. A szegény leány a fájdalom súlya alatt szinte állandóan haldoklott, minden percben vártuk a halál bekövetkezését. Gyóntatóatyja reggel meglátogatta, de az is elborzadt a kínlódások láttára. Egyetlen értelmes mondatot nem tudott kimondani. A tekintete a megszokott nyugodtsággal ellentétben folyton ide-oda révedezett, mintha el akarta volna mondani azokat a borzalmas kínokat, amelyek közt a lelke vergődött. Ha nem ismertem volna, azt kellett volna hinnem, hogy megőrült. Egy-két pillanatban olyan volt, hogy szinte rá lehetett volna mutatni: Ecce homo! Íme a fájdalmas embere! Hirtelen fölemelkedett, és borzasztó fájdalmai ellenére föl-alá járkált a szobában, majd leült a székre, anélkül, hogy megnyugodni tudott volna.

Gyóntatóatyja megkérdezte:

– Nem kérted a jó Istent, hogy kevesebbet szenvedj?

– Nem! – ellenkezőleg! – ez a jó Isten akarata!

A lelkiatya később újra kérdi:

– Nem imádkoztál, hogy másokért szenvedhess?

– Igen! mindig kérem a jó Istent, hogy másokért szenvedhessek – minden fájdalمامat a

Szentatyáért ajánlom föl.

Keservesen kínlódva mondogatta, hogy kimondhatatlan lelki fájdalmasakat szenved, s nincs egy porcikája, amelyet a fájdalmasok keresztül-kasul ne szántanának.

– Csak nem akarsz az utolsó szentségek nélkül meghalni?

– Reményem, nem halok meg.

– Nem félsz a haláltól?

– Nem!

Így szenvedett tovább. S ami különös volt, az elragadtatás órája nyomtalanul elmúlt. Már azt hittem, hogy azon a napon az elragadtatás egészen elmarad, midőn 3/4 4 órakor a szokott módon újra elkezdődött. A szenvedések jelei ebben a pillanatban újra eltűntek arcáról, de az elragadtatás megszűntével újra elkezdődtek, és rettenetes gyötrődések közt még két napig tartottak. Így szenvedett Lujza egyrészt az emberek bűneinek kiengeszteléséért, másrészt az Egyház javára. Az Úr úgy akarta, hogy a Nagyhét a szenvedések nagyhete legyen. Erről annál inkább meg vagyok győződve, mert egészen bizonyosan tudom, hogy ugyanabban az időben két más stigmatizált, akik a szentség útján már sokkal előbbre haladtak, még Lujzánál is sokkal nagyobb kínokat állottak ki. Azok is a két világváros gonosztevőinek rettenetes bűnei miatt szenvedtek.

De Lujza nemcsak ekkor szenvedett különösképpen, hanem más alkalommal is, ha valahol Isten és az Egyház ellen nagy vétkeket követtek el. Így 1870. szeptember 20-án, amikor a piemontiak Rómába bevonultak, szinte elviselhetetlen lelki és testi kínok között vergődött. Ezek a fájdalmasok nem csökkenő hevességgel egész december 8-ig, Boldogasszony szeplőtelen fogantatásáig tartottak. Beteljesült a kívánsága, hogy szenvedhessen másokért, az Egyház fölmagasztalásáért, a Szentatyáért – anélkül azonban, hogy tudta volna az okot, amiért súlyosabb fájdalmasok szakadtak rá. Hogy milyenek voltak ezek a fájdalmasok, titok marad előttünk. Szintígy testi fájdalmasait sem hasonlíthatjuk semmihez, mert hiszen teljesen egészséges lévén, a betegséget nem ismerte. Éhséget, szomjúságot nem szenvedett, hideget, meleget a sebek föltűnése óta nem érzett, az erői nem merültek ki, az álmatlanság okozta fáradtság szintén nem bágyasztotta el – így tehát az érzéki fájdalmasai természetfölötti behatások folytán keletkeztek.

Egy szabadkőmíves orvos tanúsága

A Bois d'Haine-ban történt csodák a hitetlenek körében is nagy port vertek föl. Hogy milyen volt a hatásuk, arról a következő eset tesz tanúságot:

1869. jan. 8-án, amikor a vizsgálóbizottság már működött, Lujzáék háza körül a kíváncsiak óriási tömege tolongott. Egyszerre közéjük lépett Braine -le Comte Delcroix dr. A szabadkőművesek küldötték ki, hogy a vizsgálóbizottságot ellenőrizze és „a klerikális komédiáról” rántsa le a leplet. Mivel senki nem ismerte, megtagadták neki a belépést. Erre iszonyú lármát csapott, hogy azért nem eresztik be, mert szabadgondolkozó, és mert semmiféle természetfölötti csodában nem hisz. Dechamps miniszter kijött, és megkérdezte, hogy mi az oka a szokatlan lármanak?

– Uram! ez nem járja! – kiabált Delcroix dr. – a vizsgálatra csak katolikus orvosokat bocsátanak be, akiknek véleményét már előre biztosan tudják, de előttem bezárják az ajtót, mert szabadgondolkozó vagyok.

– Ha ön orvos, mondotta Dechamps – bátran beléphet, föltéve, hogy a jelenlevő orvosok közül akad valaki, aki az ön orvosvoltát igazolni tudja. Kit ismer közülük? Tizenketten vannak jelen.

– Boulain (Bulén) dr.-t ismerem.

Dechamps kihitta Boulaint és Delcroix-t rögtön bebocsátották. Több óra hosszat volt ott, s mindent figyelmesen átvizsgált. Többek közt látta, hogy a megáldott dolgokat kezébe fogta, a meg nem szenteltek pedig észrevétlenül kihullottak a kezéből stb.

A hárompontos „testvérek” este riadó hurrával fogadták az állomáson Delcroix-t, ő azonban komoly lehangoltsággal lépett közéjük, és így szólt:

– Barátaim! én nem hiszek a csodákban, de amit ma láttam, az annyira rendkívüli, hogy nem tudok rajta nevetni. Szükségem van rá, hogy komolyan gondolkodjam fölötte. És valóban olyan komolyan gondolkozott róla, hogy az isteni kegyelem befejezte megkezdett munkáját. Mint megtért keresztény halt meg 1871. elején.

Január 12-én a Bois d’Haine-i plébános P. Rafaeltől a következő levelet kapta:

– Dr. Delcroix orvos, Braine grófja súlyosan megbetegedett, állapota válságos, és azt kéri, hogy írjak önnek, és ajánljam őt Lateau Lujza imádságába. Amit Bois d’Haine-ban látott, annyira megfogta a lelkét, hogy újra hinni kezdett. A múlt szerdán meggyónt, másnap reggel példás áhitattal megáldozott, s mindjárt kilenc napi ájtatosságot kezdett Krisztus vérenek tiszteletére. A legközelebbi csütörtökön pedig a lourdes-i (olvasd: lurdi) Boldogasszony tiszteletére kezd kilenc napi ájtatosságot. Alázattal kéri, hogy Lujza egyesítse imádságait az ő imáival, s könyörögje ki számára a gyógyulást a jó Istentől.

Valóban elmondhatjuk, hogy ennek a szabadkőművesnek a megtérése igazi csoda volt: együtt imádkozott az apácákkal a „Krisztus véréhez”, a kapucinus atya karjai közt lehelte ki lelkét, s haldokolva is egy szegény munkásleány imádságába ajánlotta magát, akit mindenáron látni akart azért, hogy – kicsúfolja. Igaza van Szent Ágostonnak, hogy a nagy megtérések nagyobb csodák még a test föltámadásánál is.

Egy német író tanúsága

Majunke H., a Germania szerkesztője 1874. május 29-én Bois d’Haine-ban volt, s látogatásáról a következőket írta:

– A természeti világrendnek vannak törvényei, amelyeket szemeinkkel látunk, de vannak olyan természetfölötti törvények, amelyek rejtve maradnak előttünk. Én olyan rejtelmekbe néztem bele, amelyeket az emberi ész nem képes megfejteni, s amelyeknek kifürkészésénél mint egy nagy kérdőjel előtt hallgatagon kell megállanunk. Amik Bois d’Haine-ban történnek, tulajdonképpen nem ismeretlenek az Egyház történetében. Az elvonuló századok folyamán 50–60 olyan egyénről tudunk, akiknél ugyanilyen csodát és ugyanilyen isteni kegyelmet látunk. Stigmatizálás alatt azt a különös jelenséget értjük, hogy egyes emberek testükön Krisztus sebeit hordozzák, és azok pénteki napokon véreznek. Lateau Lujzánál a vérzések csütörtökről péntekre virradóra kezdődnek, és péntekről szombatra virradó éjjel 12

órákor érnek véget. Először a homlok vérzik, mintha a töviskoszorú tövisei hatolnának a fejébe, a vér a haj alatt csorog, folyásokat képez és az arcon és az orrhegyén csöpög le. Később a kezek véreznek, majd a lábak és az oldal. Háromszor láttam Lujzát: pénteken reggel, délután és szombaton reggel. Az Isten ezen kiválasztottjai közül nem egy a stigmatizáláson kívül a lelki elragadtatás kegyelmében is részesül. A lélek ilyenkor mintha kilépne a testből, és természetfölötti, földöntúli határokon jár, amiket testi szemeinkkel nem láthatunk. Lateau Lujza is részesült az elragadtatás kegyelmében. Péntek délután pont két órákor kezdődött, és körülbelül fél ötig tartott. A test ilyenkor teljesen érzéktelen a külvilág iránt, valamint minden külső, még a legfájdalmasabb behatások iránt is; a szemek mereven néznek az ég felé, a kezeit kitarja, mint imádkozáskor szokás. A testi szervezet működése rendes, mert észre lehet venni a lélegzést, azonban a természetes élet mellett látni lehet a természetfölötti életet is, az elragadtatást Istenben.

– Lujza nagyon egyszerű leány, az emberek közé nem igen járt, s életének legnagyobb részét az egyszerű falusi házban élte le. Ez a házikó emlékeztet a betlehemi istálóra. amint oda messze földről vándoroltak a három királyok, ide is zarándokoltak hercegek, grófok, miniszterek, magas állású, tudós emberek (csak Virchow professzor nem, aki, amint látjuk: fél a csodától), hogy lássák a csodát. Itt láttam a liberális Schweizből kiutasított Mermillod püspököt, Lefebre dr.-t, a löweni egyetem orvos-tanárát. Ezek is látni akarták a rendkívüli eseményeket, meg akarták vizsgálni azok valóságát, meg akartak győződni, hogy itt valóban természetfölötti dolgok történnek. Szárazon és egyszerűen leírok mindent, amit a magam szemeivel láttam.

– Lujza naponta szentáldozást végez. Ez a mindennapi eledele, mert három év óta az Úr testén kívül se ételt, se italt nem vett magához.

Ha nem áldozik, halálosan kimerül, úgy hogy kivételképpen még nagypénteken is megengedik neki az áldozást. Naponta 6 órákor elmegy az elég messze eső templomba. Csak pénteken nem, akkor hozzája viszik a szent testet. A legutóbbi pénteken maga a püspök végezte az áldoztatást, én ministráltam neki. A kicsi, téglával kirakott szobában mindent úgy készítettek el, mint ahogyan a nagybetegeknél szokták. Lujza az asztal előtt térdelt, és elborította a vér. A szent testet heves vágyakozással, szinte sóvárogva vette magához. Délután két órákor elragadtatásba esett. A püspök előbb ment hozzá, próbára akarván tenni, hátha beszélgetés közben elmulasztja az időpontot. Hasztalan! Pont 2 órákor elnémult, a szemei mereven, egy irányba néztek. A plébános elmondta, hogy Lujza az elragadtatás alatt különböző dolgokat lát. Látja az Urat fényözönben, később Krisztus szenvedéseit, különösen annak utolsó jeleneteit. (Ezt az elragadtatást lehet talán ahhoz hasonlítani, amikor a vakon született az örökös sötétség után hirtelen megpillantja a ragyogó napvilágot gyönyörű képeivel.) Három óra előtt térdeire esik, majd széttárja karjait. Sajátságos körülmény ezeknél a jelenségeknél az, hogy ha lelke idegen világban szárnyal is, mégis a környezetnek is él. Pl. ha egy megszentelt tárggyal megérintik, az arcán az öröm szelíd mosolya fut keresztül. Mosolyog akkor is, ha imádkoznak körülötte. Különös esetekben (14-en voltunk a szobában, a papok a breviáriumot imádkozták) pl. ha ezeket a szavakat mondották: Gloria Patri stb. (Dicsőség az Atyának) vagy pedig: Misericordia (irgalmasság) misericors (irgalmas) – mindannyiszor meglepően mosolygott. Ugyanez történt, ha ezeket a szavakat francia, német, holland vagy zsidó nyelven mondták. Elragadtatása idején ezeket a nyelveket mind megértette. Különbségeket tett a megszentelt és meg nem szentelt dolgok között.

Lefebre dr. annak igazolására, hogy minden egyéb behatás iránt érzéktelen, hegyes tollkését beleszúrta a kezébe. Meg se mozdult, s azon a helyen a vér se serkent ki a kezéből. (Ez a jelenet emlékeztetett arra, amikor Lourdes-ban Bernadette ujjait égette a gyertya lobogó lángja, és az nem érezte a láng égetését, és meg se sérült tőle. Ezt a tényt is sokan látták.) Ha imádság közben Jézus és Mária nevét említették, Lujza fölemelkedett, azonban ilyenkor az

egész test egyszerre emelkedett föl, mintha egy láthatatlan erő emelte volna föl. Fönt lebegett anélkül, hogy egy parányira is elhajlott volna.

Mikor a püspök ezeket a szavakat mondotta: Ó Jézusom, térdre borulok előtted – oly hirtelen fordult meg, és hevesen esett térdre, hogy mindnyájan megdöbbszünk, szinte attól féltünk, hogy az ablakon esik ki. Mikor a püspök gyertyája közel ért a kezéhez, kézbe vette. Mikor az imádságnak vége lett, újra a földre esett, illetőleg nem esett, hanem lebegett, különben a téglán súlyos zúzódást szenvedett volna. A mi nyelvünknek nincs megfelelő szava ennek a földreesésnek a kifejezésére.

Másnap reggel 6 órakor – noha pénteken igazán sok vért vesztett – ismét a templomban volt. Mégegyszer meglátogattam. Mikor beléptem, testvéreivel együtt varrásnál találtam. Egy székre mutatott, és nagyon tartózkodó volt. Az arca kissé halvány, szinte megdicsőült volt. Elmondtam neki, hogy németországi pap vagyok, a katolikusoknak ott is sokat kell szenvedniök. Kértem, hogy imádkozzék a német katolikusokért és érettem is. Viszont megígértem, hogy szentmisémben én is megemlékezem róla.

– Je vous remercie, Monsieur! – mondotta – Köszönöm, Uram!

Ez volt az egyedüli, amit mondott. Annyi látogatója volt már, teológiai és orvosi bizottságok, tudósok, fejedelmek, magasállású előkelőségek, hogy a külvilág iránt teljesen érzéktelen volt. Ajándékot nem fogad el, és nagyon szegényesen él. Sok egyéb kísérlet között egy hónapig teljesen elzárták a külvilágtól, hogy egy parányi élelemhez se juthasson.

Ezeket láttam, ezeket tapasztaltam.

Magától érthető, hogy ezek a rendkívüli események igen sok ellenkezést és kételkedést váltottak ki. De hát belehatolt-e az emberiség a természeti világrend mélységeibe? Nem! Annál kevésbé hatolhat be a természetfölöttiek titkaiba. Mindenütt titokzatosságok vesznek bennünket körül. Titok előttünk, ahogyan a lélek a testet kormányozza. A test, az anyag összekapcsolódik a szellemi erővel: ez az ember. Látási és hallási képességünk megfoghatatlan, mennyivel megfoghatatlanabb az élet, amely az anyag fölött áll.

Az Istennek úgy tetszik, hogy az ő isteni hatalmát ilyen jelenségekkel kinyilatkoztassa és megmutassa, hogy nem feledkezett el rólunk. És teszi ezt akkor, amikor az ő jegyese, az Egyház leghevesebb üldözéseket szenved. Így találunk stigmatizáltakat az első, a 16-dik, a 19-dik századokban.

Egy más helyen ugyanez a szemtanú a következőket írja:

– Apróra megfigyeltem Lujzát elragadtatása alkalmával, és be kell vallanom, hogy soha semmiféle látvány nem ragadott úgy magával, mint amit 1874. május 29-én délután 3/4 2 órakor láttam. A leány homloka köré font véres diadém a háttérbe jutott, az arca azonban a túlvilág dicsfényében ragyogott, hasonlított egy titokzatos tükörhöz, amelyben a lélek világának rejtelmekkel telt eseményei tükröződtek vissza. Fizikailag megmagyarázhatatlan testtartása; vérző kezeit úgy emelte fölfelé, mintha röpülni akart volna – mindez megzavart volna valamennyiünket, ha nem tudtuk volna, hogy a gyenge emberi testben az alkotó isteni erő működik, amiről a szentek életében oly csodálatos példákat olvasunk. Majd vidám az arca, az üdvözültek mosolygása látszik az ajkai körül; majd mélységes komolyság, aztán borzadály fut rajta keresztül, könnyek törnek elő, valósággal rázza a zokogás, s elfojtott kiáltás hördül föl a melléből. Mit láthat ez a leány az ég felé meredő szemeivel?!

Egy magyar tanú

Nagy Antal író 1875-ben látogatta meg Lujzát, s tapasztalatairól, többek közt, ezeket írja:

– Mikor a szobába léptünk, Lujza a széken ült, és elragadtatásban volt. Fejét az ég felé emelte, nagy, ragyogó, kék szemeivel mintha a messze távolságban levő dolgokat szemlélné. Arckifejezése leírhatatlan. Ragyogott, mint a megdicsőülteké, úgy hogy elragadóan szépnek lehetett mondani. Ülő helyzete érthetetlen. Ült, de csak a szék szélén, úgy hogy a szék

deszkája teljesen üres volt; nem annyira ült, mint inkább csak érintette a szék peremét. A lábai csak az ujjak hegyével érintették a szoba tégláját. A plébános fölemelte, anélkül, hogy lemaradt volna a székről, mint ahogyan a kis gyermeket a székkal együtt szokás fölemelni és odább tenni. A plébános öt pernyi időt engedett, hogy csodáló meghatottságunkból némiképp magunkhoz térjünk. Aztán fölhívott bennünket a zsolozsma elimádkozására. Mikor az imádságot elkezdtek, Lujza mintegy fölriadt, kezeit fölemelte, mint mikor a pap a praefációt mondja, arca, amely eddig nyugodtnak látszott, az imádság alatt derült lett, ajkain mosoly játszadozott. Átszellemült arcának ezen mosolygásánál, amellyel egész imádságunkat kísérte, magasztosabbat képzelni se lehet. Egyébként pedig elragadtatása idején teljesen érzéketlen maradt, mintha meg lett volna halva. Érzéketlen maradt a szúrásra, ha a bőre alá vastag hajtút toltak, ha a nyakán késsel mély sebet vágtak, úgy hogy a vére kibuggyant, vagy ha az orra alá kábító gőzöket tartottak.

A plébános fölszólított, hogy mondjak valami magyar imádságot. Elmondtam magyarul: Dicsőség az Atyának stb. Az arca mosolygásából láttuk, hogy megértette. Szintúgy, mikor ugyanezt tótul mondtam el. Egyik útitársam ír nyelven mondotta: Áldassék és magasztaltassék a legméltóságosabb Oltáriszentség: Lujza testének fölemelkedésével, szemeinek, arcának ragyogásával, ajkának bámulatos mosolygásával mutatta, hogy az Isten dicséretét bármely nyelven megértette. Míg azonban némely imádságnál csak az arca ragyog az örömtől, más imádságoknál egész testét megmozdítja az áhítat, ilyenkor nem marad ülő helyzetében, hanem a lélek magával ragadja, így mikor a következő imát mondtam: „En ego, o bone et dulcissime Jesu” ... Íme jóságos édes Jézusom – egyszerre zuhanást hallottunk, s már térdelt. Az ima végeztével újra visszazállt előbbi ülő helyzetébe. Térdreesése oly tüneményes gyorsasággal történt, hogy szinte alig vettük észre. A test mozdulását, a levegőben tett mozgás időtartamát még egy pillanatnyinak se lehetett mondani. Csak a zuhanást vettük észre. Hasonlóképp, mikor újra elfoglalta a helyét: csak akkor vettük észre, mikor már ismét a szék szélén ült.

Imádkoztuk Szent Tamás: „Adoro Te” kezdetű himnuszát. Erre nem térdelt le, hanem mintha szárnyai keltek volna, egész teste repesett, mozgásba jött, hogy szinte lestük, mikor kezd elszállni közülünk.

Lateau Lujza halála

1883. augusztus 25-én, Szent Bertalan apostol halála évfordulóján következett el. Él, szenvedett, meghalt, lelke a mennyországba szállott. Egyéb története nem volt a nagyvilág számára. Az úgynevezett „felvilágosodottság” iparkodott agyonhallgatni. A mi újságaink, amelyek különösen abban az időben uralkodtak elevenek és holtak fölött, – amelyek a börtöntöltelésekről hasábos tudósításokat írtak, – csodáról lévén szó, egyebekről csiripeltek. A tudomány embereinek tanúbizonyosságát megcáfolni nem tudták, tehát látatlanba és hallatlanba vették az egészet. A hívők azonban akkor is, azóta is épültek az Isten titkainak megismerésén. A durva, anyagiás fölfogás idejében csodálkozva szemlélték azt az egyszerű leányt, aki örömmel fogadta Istenért a szenvedéseket, már ezen a földön látta az Istent az ő fölségében, s tanúbizonyosságot tett az Oltáriszentségben jelenlevő Úr Jézus Krisztus istenségéről.

A tizenkilencedik század stigmatizáltjai

Amint már említettük, az Egyház történetében körülbelül 60 stigmatizáltat ismerünk, akik a nagy egyházüldözések idejében az első, a 16-ik és 19-ik századokban éltek. A 19-ik század stigmatizáltjainak neve és igen rövid életrajza a következő:

Emmerich Anna Katalin 1774. szept. 8-án született Flamske faluban, Münster közelében. Atyja szegény földműves volt. 1802-től 1812-ig mint apáca Dülmenben, az ágneshegyi ágostonrendi zárdában élt, és ott kimondhatatlanul sokat szenvedett. 1812-ben feloszlatták a kolostort, és őt szegényen, betegen, elhagyottan újra kitaszították a világba. Dülmenben egy szegény özvegyasszony kamrácskájában húzta meg magát. Sebei 1812. december 29-én tűntek fel először. Nagybetegen feküdt, a karjait kitérte, és önkívületi állapotban meg volt merevedve. Őt Miatyánkot imádkozott Krisztus Urunk öt szent sebéhez, s ekkor a szívét valami mélységes vágyakozás járta át, és forrón szomjúhozta Krisztus szenvedéseit. Az arca égő pírban lángolt. Ekkor egy fénysugarat látott az égből feléje közeledni, s ebben a fölfeszített Jézus élő, fényes alakját. Sebei úgy fényltek elő a képből, mint öt ragyogó láng. A szívét mindent magával ragadó fájdalom és öröm töltötte el. Annyira vágyakozott Krisztus szenvedései után, hogy úgy érezte, mintha a sebek megpillantásakor az ő kezei, lábai és oldala is mintegy könyörögtek a Krisztus sebeiért. Ekkor a jelenés kezeiből, majd lábaiból, végül oldalából és pedig minden sebből három vérpíros fénysugár lövellt elő. Ezek a sugarak nyíl alakban végződtek, és Emmerich Katalin Anna kezeit, lábait és oldalát érintették. Az érintés helyén vércseppek kezdtek folyni. Sokáig eszméletlenül feküdt. Mikor magához tért, csodálkozva látta kezein, lábain és oldalán a vércseppeket, és iszonyú fájdalmakat érzett. A háziasszony kis lánya benézett hozzája, és látva a véres sebeket, elmondta az esetet édesanyjának. A jó asszony aggódva kérdezte a baj okát, de Emmerich Katalin könyörgött, hogy senkinek se szóljon a dolgról. A rendkívüli kegyelemről soha senkinek nem beszélt. Ha az egyházi hatóság kérdezte, legfeljebb ennyit mondott:

– Azt hiszem, hogy az Istentől származnak.

A jó Isten adományaképp megtudta különböztetni a jó embert a rossztól, a megszentelt dolgot a meg nem szentelttől. Ismerte mások elkövetett bűneit, és hogy melyekért tett az illető már eleget. Messziről megérezte a legméltóságosabb Oltáriszentséget, anélkül, hogy a papot látta volna. Titkos erőttől vezetve megmondotta, hogy a pap mely irányból hozza majd az Oltáriszentséget. Különösen kitűnt nagy szeretete a szegény lelkek iránt, és ennek jutalmául Isten nagy kegyelmekre méltatta. Csodálatos volt, ahogyan a betegeteket ápolta, vigasztalta, és alamizsnával ellátta, sokakat jobb útra térített. Jövendőlt, sebeket és különböző betegségeket gyógyított. Meghalt 1824. február 24-én.

Brentano Kelemen, a németek legnagyobb dalköltője hét éven át lakott közelében s 15 kötetben írta le Emmerich Katalin csodálatos életét, látomásait, jövendöléseit.

Bernarda testvér testén szintén megvoltak a teljes stigmák. Született 1820-ban Saint Foyban (Sen Foá) Bordeaux (Bordó) mellett. Mint apáca halt meg Lyonban 1874. július 24-én.

Lazzaris Maria Dominika született 1815. március 16-án Cavrianában, Tirolban. Szülei szegény emberek voltak. Gyermekkorában egy kissé gyenge tehetségű volt. Az iskolában inkább szorgalmas, mint gyorsfelfogású volt, amit azonban tanult, azt nem felejtette el. Sokszor mélyen elgondolkozott, ilyenkor azt mondták rája, hogy szórakozott. Sokat imádkozott, és sokszor órák hosszat állott a feszület előtt. Nem volt csúnya, és férjhez is mehetett volna, azonban minden kérést visszautasított. Korán beteges lett. A faluban mindenki

szentnek tartotta, otthon azonban nem sokra becsülték, mert a viselkedése szokatlan volt. Sokat kellett neki dolgozni, és egyik nap aratás közben a fejében és tagjaiban szúrásokat érzett. Haza kellett vezetni, és attól az időtől fogva ágyban fekvő beteg lett. 1834. január 1-én először látszott testén az öt seb. Weber Béda 1846-ban meglátogatta, és a következőket írta róla:

A beteg kezdetben átható tekintettel mért végig, később azonban bizalmasabb lett, és a vidék tájszólásán beszélni kezdett:

– Most egy kissé könnyebben vagyok, de a fájdalmak sohase szűnnek meg. Éjjel-nappal a Megváltó keresztjére vagyok feszítve, és minden tagomat mélyen átjárja a fájdalom. Sokszor vigasztalan vagyok. Úgy érzem, mintha az Isten elhagyott volna, s valahol messze, elhagyott pusztságban lakték. Csak az a tudat ad erőt, hogy a kereszten függő Krisztusért szenvedek, akiért felfeszítve vagyok. Sz szenvedéseimet úgy szeretem, mint az isteni kegyelem zálogát. Egyetlen földi boldogságom az, hogy áldozhatom. Az Úr testének magamhoz vétele után fájdalmaim csillapodnak, s én boldogan pihenek meg az én Krisztusomban (riposo nel mio Christo.) A látogatások legtöbbször zavarnak, az idegen arcokból idegen lélek beszél, vizsgálom őket, és nem találok azt, kit keresek. Ebből a forgatagból visszatérek az én Krisztusomhoz. Ha valamit ennem kellene, úgy érzem, rögtön megfulladnék, annyira telve vagyok. Mennél hidegebb a levegő, annál jobb, fölülök tőle. Az életről nagyon keveset tudok, csak annyit, hogy én élek, és Krisztus él énbennem.

14 évi csodálatos szenvedés után 1848. húsvétkor meghalt. Gyakran annyi vért veszített, hogy a szoba padlóján folyt. Ennemoser véleménye szerint a levegő oxigénjéből táplálkozott. Bármily rövid és lekötelező ez a magyarázat, mégse mond semmit. Mert bizony az ember nem levegőből él. 14 évig nem evett, nem ivott semmit. Ezt annyian bizonyítják, hogy nem lehet benne kételkedni.

Andriani Mária Róza született 1786. február 22-én Francavillában. Harmadrendű minorita volt. Stigmáit 1820-ban kapta, meghalt 1848. szept. 10-én Oriában.

Mörl Mária. Született 1812. október 16-án Kalternban Tirolban. Stigmáit 1834-ben kapta, meghalt 1868. január 11-én.

Nierklutsch Kreszencia. Született 1816. január 15-én Lanaban, Tirolban. Stigmáit 1835-ben kapta, meghalt 1844-ben.

Bouquillon Bertina irgalmas nővér St. Omerben 1800-ban született. Ugyanott a Lajos kórházban betegeket ápolt, stigmáit 1822. szeptember végén kapta, meghalt 1850. január 25-én.

Bisser Dorottya. Született 1820-ban Gendringenben, Hollandiában. Gyermekkorában egy gyermek jelent meg neki, és azt mondta, hogy később csodálatos dolgok történnek majd vele. 1843-ban megkapta a tövisszörűt, a kereszt alakú sebeket kezein, lábain és az oldalán.

Saraceni Maria Concetta. Szerzetneve Maria Cherubina Klara. 1823. december 8-án született Rómában. 11 éves korában először járult a szentáldozáshoz. A bíbornok, aki az első áldoztatást végezte, azt mondta édesanyjának:

– Erre a kisleányra vigyázzon, mert valamikor valami nagy lesz belőle.

1847. október 3-án tette le az ünnepélyes fogadalmat. A fogadalom letétele után az Olajfák hegyén vértizzadó Jézussal áldozatul ajánlotta föl magát a szegény bűnös lelkekért. Ekkor úgy érezte, mintha az isteni Üdvözítő azt mondta volna neki, hogy gyakorolja magát az önmegtagadásban, és a fölfeszített életben, mert öt éven keresztül igen nehéz keresztet

hordoz. Aztán megjelent neki az Úr öt szent sebével, majd a keresztfán, és tudára adta, hogy fájdalmait meg kell vele osztania. Ezek után szörnyű vigasztalanság nehezedett a lelkére, majd kínos kísértései voltak, különösen a hit és remény ellen, úgy hogy súlyos betegségbe esett. Mintha az egész pokol összeesküdött volna ellene. Az élet nagy teher lett rája nézve.

Öt esztendő után, mikor a gyóntatószékből kilépett, úgy érezte, mintha egy súlyos kő esett volna le a szívéről. Újjászületett – a béke visszatért szívébe.

Az Úr ezután mindig bensőbben vonzotta őt magához, és tudára adta, hogy hogyan munkálkodhatik a bűnösök, különösen a hitehagyott papok megtérésén.

Sokaknak nagy kegyelmeket könyörgött ki. Holtteste egy hónap után is teljesen ép volt, a feloszlás legkisebb foltját se lehetett rajta látni. Az apátnő megírta az életrajzát, különösen az utolsó 18 év történetét. Maria Cherubina a kétlakóság (bilocatio) kegyelmében is részesült. Boldogga avatási eljárását 1874-ben kezdték meg.

Xaveria testvér Aveyronban.

Gagnon Vitalia, a Jézusról nevezett szürke nénék rendjének tagja. 1823-ban Canadában született. Szülei szegény emberek voltak. Fogadalma napján megkapta Krisztus sebeit. Azóta a sebek minden pénteken véreztek. Fájdalmait mindig a tisztító tűzben szenvedő lelkekért ajánlotta fel.

Matarelli Palma Maria. Oriában, Nápoly mellett született 1825-ben. Szülei annyira szegények voltak, hogy leányukat még csak iskolába se járathatták. Férjhez ment Zito Dominikhoz. Három leánya született, akik azonban rövid idő múlva meghaltak. Eltemette férjét is 28 éves korában, s így teljesen magára maradt. Egy oriai polgár Marzella Frigyes házába vonult el, aki boldognak érezte magát, hogy egy Istentől megáldott kedves lélek lakik nála. Leánya Antonia lemondott a férjhezmenésről, hogy Palmától tanulhasson, s tanúja lehessen csodás életének. Palma egy szobában lakott öreg, civakodó természetű édesanyjával. 1857. május 3-án a minoriták templomában imádkozott, amikor kezein és lábain föltűntek Krisztus sebei. Kérte az Istent, hogy sebeiről a világ semmit se tudjon. Az Úr megígérte, hogy egy ideig titokban marad, de aztán nyilvánossá kell tenni. 1865. július elején fénysugaraktól körülvéve megjelent neki az Úr, és úgy megsebezte a lelkét, hogy egy óra hosszat holtelevenen feküdt. Sebei ekkor teljesen láthatókká váltak. 1865. december 8-án megjelent nála a piemonti polgármester a rendőrséggel, több idegen orvossal és nagyszámú nemzeti őrséggel, hogy vizsgálat alá vegyék. Valamennyien jelen voltak, amikor Krisztus halálfélelmét végigszenvedte. Homlokáról, kezeiből, lábaiból megdöbbszentően sok vére folyt ki. Ekkor így szólt gyóntató atyjához:

– Mondja meg az orvosoknak, hogy ne vesződjenek a sebek eltüntetésével, mivel a halálfélelem megszűnésekor maguktól elzáródnak. Amíg élek, újra meg újra megnyílnak és sok vér folyik majd belőlük.

Ezután önkívületbe esett, és minden tagja megmerevedett. A plébános megparancsolta neki, hogy feleljen: mi van veled?

– Keresztre vagyok feszítve, mint az Úr Jézus.

Félóra múlva vonaglani kezdett.

A plébános újabb kérdésére azt felelte:

– Szomorú az én lelkem mindhalálig.

– A világ bűnei miatt vagyok oly szomorú. Ó mily óriási vétkeket látok!

11 órakor úgy látszott, mintha meghalt volna. Nem lélegzett, az érverése megállt. Később elragadtatásba jutott. Mikor a plébános azt kérdezte, hogy szenved-e? azt felelte:

– Az elkárhozottak fájdalmát szenvedem.

Az orvosok akkor megkezdték a sebek vizsgálatát. Arcába, karjaiba, lábaiba, ujjába csontig tüket szurkáltak, fogókkal csipkedték. Mozdulatlan maradt, mint a kő. A plébános megkérdezte: – Fáj-e? Azt felelte: – Nem! A plébános megkérdezte, hogy tudja-e, mit csináltak vele?

- Az ujjaimat, karjaimat, lábaimat szurkálták, a csontjaimat csipkedték.
- Szenved-e valamiféle betegségben? – kérdezte az orvos.
- Adja Isten, hogy mindenki olyan egészséges legyen, amilyen én vagyok.
- Kitől vagy mitől származtak a sebei?

Palma hallgatott. A plébános megparancsolta, hogy azonnal válaszoljon.

- Nyolc évvel ezelőtt Krisztustól kaptam őket.
- Mindig folyik a vére?
- Nem! Csak pénteken, a halálküzdelmek idején.
- Hogyan történik az?
- Nem tudom, Doktor Úr! Ne kérdezzen, Isten nem akarja hogy válaszoljak.
- Ismét vonaglani kezdett. Látszott, hogy irtózatosan szenved. A plébános kérdésére ezt válaszolta:

– A tisztító tűz kínjait szenvedem. Ezer lelket látok, akik rövid idő múlva Isten színelátására jutnak.

A plébános megkérdezte, hogy ismer-e közülük valakit!

– Igen! egy oriai asszonyt, Corrado dr. feleségét, két irgalmastestvért és a manduriai gyógyszerészt. A többiek más vidékről valók.

Fél 12 órakor külön egy lélekért szenvedett, a nevét azonban nem mondhatta meg. Így szenvedett délután 3 óráig. Végre lehajtotta fejét. A szemeiből könny pergett alá, s így kiáltott föl: – Beteljesedett.

Azután fölkelt, mintha nem is szenvedett volna. A kezek és lábak sebei bezáródtak, noha különösen a bal kezét majdnem teljesen átszúrták. amint Imbert dr. mondotta, a legkisebb var se látszott rajta.

- Mindez a leghatározottabban ellenkezik a természet törvényeivel – mondotta a doktor.

Nagybőjt péntekjein minden esztendőben kiújulnak a kezein és lábain levő sebek.

Ilyenkor valami csodálatos világosság sugárzik ki belőlük. 1870-ben a kereszt felmagasztalása ünnepén a bal kézen a bőr keresztalakban felduzzadt. Vállain kereszt alakú sebek mutatkoztak. Ezentúl 1865. december 8-án a jobb oldalon a szívénel támadt egy seb, s azóta innen vér és víz folyt. Megkapta a kétlakiság adományát is, úgy, hogy ugyanakkor Oriában is volt és Oriától távol haldoklóknál.

Egy kiváló ember azt mondta róla:

– Palma az isteni irgalmasság csodája. Úgy kell őt tekinteni, mint az isteni kegyelem kitüntető ajándékát, akit az Isten az ő üldözött Egyháza vigasztalására rendelt. Hathatós imádságával sok meglepő megtérést eszközölt ki. Néhány nappal előbb elmondta az én lelki állapotomat, mégpedig olyan részletesen, ahogyan csak a jó Isten ismerheti. Belátott a jövőmbe, és megjósolta az elkövetkező eseményeket. Hat esztendő előtt megjövendölte, hogy nagy fájdalmakat kell elviselnie, hogy Oriáért az Isten igazságosságát kiengesztelje. Földrengés fenyegette a várost. Megmondta a napot, amelyen a föld megindul, de károk nem lesznek. Úgyis lett. A földlökések elkövetkeztek, de károk nélkül.

A nevezettek kivül még stigmatizálva voltak a következők:

Paschalina Jeruzsálemben, akivel Palma lelki összeköttetésben volt.

La Salette-i Melánia (született 1831-ben), aki Nápoly mellett a castellamarei kolostorban élt.

Miollis asszony, aki Draguignanban élt.

Collins Sara San Franciscóban, Kaliforniában.

Bolavatta Ilona. 1848-ban született Gonavela-ben, Ceylon szigetén. A szülei keresztények voltak, de buddhista pogányokká lettek. Gyermeküket megkereszteltették. A négy leányt főleg azért, mert az apa attól félt, hogyha nem lesz tisztességes keresztény nevük, nem mennek férjhez.

Ilona 10 éves korában azt kérte szüleitől, hogy jelen lehessen a bolavattai templomban a hitoktatáson. A szülők megtiltották, azonban hiába fenyegették, hiába büntették, addig-addig könyörgött, míg a kérését teljesítették. 1860-ban járult először a szentáldozáshoz. Nemsokára megjelent neki az Úr, és megmutatta vérző oldalát. Ilona megcsókolta a vérző sebet, és magába szitta a szenvedés után való vágyakozást. Ettől az időtől fogva jobb oldalában fájdalmakat érzett. Az Üdvözítő azután megjelent a csendesen dolgozó leánykának, és megmutatta neki a töviskoszorút. Ilona ezt is elfogadta. 1870 óta viseli a szent sebeket, csütörtökön este elragadtatásba esik, és egész pénteken át szenved.

Volt egy *magyar stigmatizált apáca* Sopronban a nyolcvanas években; Püspökyánk jelen volt a temetésén. Írtam közelebbi adatokért, de azt a választ kaptam, hogy a felsőbb hatóságok nem engedték még meg.